

Domoljub

V Ljubljani, 2. avgusta 1939

Leto 52 • Štev. 31

Veličasten potek 6. mednarodnega kongresa Kristusa Kralja

Slovenski narod je doživel velike časti in odlikovanje, da se je v njegovem središču, v naši beli Ljubljani, vršil vprito papeževga odposlanca kardinala Hlenda in zastopnikov 19 narodov 6. mednarodni kongres Kristusa Kralja. Na najbolj svečan in veličasten način je naš mali narod s zastopniki drugih narodov manifestiral za kraljestvo Kristusa Kralja. Kongresni dnevi v Ljubljani se bili nad vse veličastni in se celo zastopniki velikih narodov niso mogli načuditi, da smere slovenski narod nekaj tako velikega. Občudovali so iskreno vernost in nehlinjeno pobožnost slovenskega kmeta, delavca, obrtnika in izobraženca, breshibno organizacije, v kateri je kongres potekal, in naš slovenski Stadion in bodo poneli čast in hvalo našega naroda daleč preko mej drage nam Jugoslavije.

Pri kongresu je šlo v prvi vrsti zato, da s vse nujnostjo poudari potrebo, da se posamezniki, narodi in države oklenejo Kristusa Kralja in da skušajo uresničiti Kristusovo načela v zasebnem in javnem življenju. Kongres v Ljubljani je nam Slovencem in vsem narodom na svetu s svojo silo zaklical: »Sprejmite Kristusa za svojega Kralja, sprejmite Njegov sladki jarem, zakaj edino le v Njem je naša rešitev. V Njem je rešitev nas samih, v Njem je rešitev narodov in držav, v Njem je rešitev svetovnega miru.«

Ali smo se v teh kongresnih dnevih zavedli te velike resnice? Človeštvo se mora zbrati okrog prestola Kristusa Kralja, zakaj v nikomur drugem ni rešitve. Ni naše rešitve

ne v napredku in izobrazbi, ne v tehniki in gospodarstvu, ni rešitve v strašnih vojnah, katere nam grozijo, rešitev je edino v Njem, ki je naš Kralj, Gospod in Bog. Oh, da bi se sleherni, ki se je udeležil kongresa, pa tudi vsi tisti, ki so bili samo v duhu navzoči, s nami zavedli te resnice! Naj bi vsak v luči te resnice preoblikoval svoje srce in svoje dušo in naj bi tudi preobrazil svojo bližnjo okolico, predvsem svojo družino. O, da bi se zavedli te velike resnice tisti, ki vodijo usodo narodov in držav! Vsa zakonodaja mora biti prežeta s krščanskimi večnimi načeli, prav tako pa tudi vzgoja naše mladine v šoli, naše časopise, tovarne, obrtniške delavnice itd. Povsod mora vladati Kristusov duh. Naj bi ta klic 6. mednarodnega kongresa vedno ostal v spominu vsem.

Kongres Kristusa Kralja je ponel slavo slovenskega naroda in naše države daleč v svet. Oči vseh katoliških narodov so bile v teh dneh obrnjene na Ljubljano in vsi katoliški časopisi sveta so s zanosom poročali o veličastnih manifestacijah. Zastopniki posameznih narodov so pa v nas Slovencih spoznali narod, ki je globoko vdan Kristusu Kralju in Njegovim načelom.

Zivel Kristus Kralj!

★

Mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani se je pričel 25. julija 1939. Zvečer ob 18 je v ljubljanski stolnici škof dr. Gregorij Rožman kot predsednik kongresa Kristusa Kralja spregovoril načelno uvodno besedo k naj-

pomembnejši letošnji verski manifestaciji katoliškega sveta. Več sto milijonov katoličanov je bilo te dni v duhu zbranih v slovenski Ljubljani, da v ozračju mednarodnih, do skrajnosti napetih odnosov, prisežejo zvestobo Kristusu Kralju in Njegovi cerkvi in manifestirajo svojo odločno voljo za svetovni mir. Začetna slovesnost se je pričela s klicanjem sv. Duha, nakar je imel škof dr. Rožman krasen govor. Sledila je »Mogočno se dvigni« in nato so bile litanije Imena Jezusovega.

Zvečer ob 20 so odlični udeleženci kongresa napolnili veliko dvorano hotela Union. Za predsednika zborovanja je bil izvoljen vseučiliški profesor in bivši naš poslanik v Washingtonu dr. Leonid Pitamic. Ta je v nagovoru med drugim poudaril namen mednarodnih kongresov Kristusa Kralja. Doprinesiti morajo svoje k obuditvi krščanske zamisli v srcih vernikov, da krščanstvo s praktičnim življenjem pokažejo tudi tistim, ki ga ne poznajo, a tudi onim, ki so ga poznali, a so nanj pozabili. Kristus naj vlada v naših srcih, nad našim duhom in nad našo voljo.

Za tem je povzel besedo najprej v francosčini, potem v nemščini podpredsednik stalnega odbora za kongrese Kristusa Kralja kanonik dr. Friderik Mack iz Luksemburga, ki je poudaril: Program kongresa: proučiti, razširiti in uveljavljati hočemo smernice papežev za krščansko obnovo današnjega časa. Na koncu je predsednik prebral brzojavko, ki jo je poslal iz Begunj pri Lescah predsednik senata

(Nadaljevanje na 2. strani!)

20.000 slovenskih otrok se je udeležilo mladinskih pobožnosti ob kongresu Kristusa Kralja v soboto. Slika nam kaže Stadion v soboto zjutraj, ko so otroci prejeli Jezusa v podobi kruha

dr. Anton Korošec, želeč kongresu mnogo uspeha in božjega blagoslova.

Ze prvi dan kongresa, 25. julija, so prišli v Ljubljano mnogi cerkveni in drugi dostojanstveniki. Prišlo je pa tudi s posebnim vlakom okrog 500 goriških rojakov, ki so jih, kot brate po krvi in jeziku, pozdravili z največjim veseljem.

V Akademskem domu v Ljubljani je bila ta dan odprta razstava »komunistične propagande v Španiji« za časa državljanske vojne. Razstava je podrobno prikazala grozote komunističnega vladanja v Španiji in je vzbudila ogromno zanimanje.

Sreda, 26. julija

Ljubljana se je odela v narodne in papeške zastave. Mnogi so okrasili hiše tudi s cvetjem in zelenjem. Ogromna večina trgovcev je postavila v izložbena okna Kristusove kipe, ali pa dragocene podobe itd. Mnogi, zelo mnogi so izložbena okna sijajno ozaljšali in razsvetlili. Zelo redke so bile hiše, ki se za kongres niso zmenile. Zato vsa čast Ljubljani in njenemu zavrednemu prebivalstvu!

Kongresni dan se je začel s službo božjo v stolnici, kjer je v nabito polni cerkvi pridigal predstojnik dijaškega kolegija v Parizu l'abbé Richard. Dopoldne je bilo v Unionu zborovanje, kjer sta govorila o potrebi notranje obnove dr. Laros iz Koblenca in vseučiliški profesor dr. V. Korošec. Popoldne sta o istem vprašanju ognjevitno predavala l'abbé Richard in pater Pellegrini. Zvečer je bilo v frančiškanski dvorani nad vse pričakovanje dobro obiskano predavanje španskega duhovnika don Sancha, ki je razgrnil pretresljivo sliko španske državljanske vojne in volje do vsestranske obnove španskega naroda. Tam je bil tudi pozdravni večer zastopnikov vseh na kongres došli narodov.

O mraku so bile večerne pobožnosti po raznih cerkvah. Ta dan je prišel na kongres Kristusa Kralja tudi kitajski škof misijonar Damian Ceng iz Cau-tunga. Kitajski škof Ceng deluje v apostolski prefekturi, v kateri tudi že dolga leta pastiruje naš misijonar Jožef Kerec. V istem območju delujejo slovenske šolske sestre iz Slovenske Bistrice. Cengovo škofijo vodi za časa njegove odsotnosti slovenski škof misijonar J. Kerec. Kitajskega škofa so množice, kjerkoli se je prikazal, izredno toplo pozdravljale, saj je napravil zelo dolgo in naporno pot. Vozil se je v tretjem razredu že od 11. aprila. Škof Ceng je med drugim izrazil svoje mnenje, da Japonci nikdar ne bodo končnoveljavno zasedli kitajske zemlje. »Verujem,« je rekel kitajski škof, »da Bog Kitajcev ne bo zapustil, zakaj kitajsko ljudstvo je pošteno in čednostno živi. Kitajski katoličani bodo hvaležni za sleherno pomoč, ki jo bodo drugi narodi še dali katoliškim misijonom in s tem vsemu kitajskemu prebivalstvu brez razlike vere.«

Četrtek, 27. julija

Ob 7 zjutraj je bila v ljubljanski stolnici služba božja, ki jo je opravil dubrovniški škof dr. Carevič. Pridigal pa je msgr. Jemelka iz Olomuca, in sicer v češkem jeziku. Ob 9 je sledilo poučno zborovanje. Unionska dvorana popolnoma zasedena! O vzgoji novega npravnega rodu sta govorila generalni vikar M. Quenét po francosko, ravnatelj Tadej Galdynski pa v poljskem, francoskem in nemškem jeziku. Pri popoldanskem zborovanju je o krščanski vesti

v javnem življenju nad vse zanimivo govoril nadškof dr. Josip Ujčič v hrvaškem jeziku, p. Ledit S. J. po italijansko, msgr. dr. Pfeifer, kanonik iz Krakova, pa po latinsko. Vsem, zlasti pa nadškofu dr. Ujčiču je nabito polna unionska dvorana burno pritrjevala.

Zvečer so bile večerne pobožnosti po cerkvah, v frančiškanski hiši božji pa je bil koncert slovenske nabožne pesmi, ki ga je priredilo glasbeno društvo Ljubljana.

Petek, 28. julija

Zjutraj je bila zopet v stolnici služba božja s pridigo v poljščini. Poučna predavanja so tolmačila vprašanje: »Laik v cerkvi« in so nastopili kot govorniki: dopoldne Poljak dr. Swiezawski iz Lvova in Hans Wirtz iz Luzerna v Švici, popoldne pa madžarski jezuit p. Bangha in dr. Stanislav Žitko. Ob 7 je bil sprejem kardinala-legata Hlonda, zvečer pa slavnostno zborovanje na čast papeževemu odposlancu. Zvečer je bila vsa Ljubljana zelo lepo razsvetljena.

Sprejem kardinala-odposlanca

Poljskega kardinala Hlonda poznamo Slovenci že od veličastnega evharističnega kongresa v L. 1935., ko je primas Poljske, prav tako kot sedaj, zastopal sv. očeta.

Zahvala.

Podpisani pogorelec Jože Lokar, posestnik, Volavljje, župnija Prežganje, se iz vsega srca zahvaljuje upravi »Domoljuba«, ker mi je kod naročniku izplačala požarno podporo

Din 1000— (entiso)

Pogorelo mi je vse, še edina kravica mi je zgorela. Nakup druge mi je omogočil »Domoljub«, katerega vsakemu najtopleje pripočam. Katoliški list »Domoljub« v vsako hišo.

Volavljje 23. julija 1939.

Hvaležni: Lokar Jože, pogorelec.

V Št. Ilju sta kardinala sprejela odposlanca iz Ljubljane ter ga v posebnem avtu spremila v Maribor. Tam ga je čakal ban dravske banovine dr. Natlačen ter škof dr. Tomažič, kakor tudi vojaške oblasti in jugoslovanski ter rimski določenci za njegovo spremstvo, prelat Slavič in vitez Pracny ter član plemiške garde grof Antamora.

Odposlancu sv. očeta so tako v Mariboru kakor v Celju priredili zelo slovesen sprejem, nad vse lepo in pristrčno pa je slovenski narod počastil kardinala Hlonda v Ljubljani. Na kolodvor so prišli najvišji predstavniki cerkvene, civilne in vojaške oblasti. Kolodvorsko poslopje je bilo lepo okrašeno. Postrojena je bila častna četa pehote v paradni uniformi z zastavo 40. pehotnega polka. Ko je škof dr. Rožman predstavil kardinalu zbrane odličnike, je kardinala pozdravil zastopnik zunanega ministra dr. Goljaš z naslednjimi besedami:

»Eminenca! Gospod minister zunanjih zadev dr. Cincar-Marković živo obžaluje, da je službeno zadržan od udeležbe na kongresu Kristusa Kralja. Imam čast sporočiti Vaši Eminenci njegove spoštljive pozdrave. Gospod minister s toplo pozornostjo zasleduje plodno delo kongresa, prepričan, da se mirotvorni na-

pori svete Cerkve strinjajo z nameni Jugoslavije, usmerjenimi na mirno rešitev vseh vprašanj mednarodnega sožitja. Ponosni smo, da so verniki vsega sveta izbrali prav to lepo jugoslovansko mesto za sedež tega koristnega zbora, kateremu gospod minister želi najlepše uspehe z iskrenimi željami za osebni blagor Vaše Eminence.«

Dobrodošlico kardinalu je izrekel tudi ljubljanski župan dr. Adlešič, nakar so se odličniki odpeljali na Marijin trg.

Davno že pred napovedano uro so se začele na Marijinem trgu in po vseh ulicah do stolnice zbirati velike skupine ljudstva. V vseh stranskih ulic so se zlivale na Marijin trg, ki je bil kmalu poln veselo pričakujoče množice. Po šesti uri so se začeli zbirati lepo urejeni sprevodi organizacij, kongregacij, narodnih noš, vsaka skupina je prišla s svojo zastavo, in okrog 7 je bil ves prostor pred frančiškansko cerkvijo eno samo morje slikovite množice.

Nekaj minut pred 7 se je začel iz škofijske palače pomikati sprevod duhovščine, škofov in ostalih cerkvenih dostojanstvenikov, ki so prišli na kongres. Pred njimi so zastavni fantje nesli baldahin, katerega držaji so bili na vrhu okrašeni z velikimi šopi klasja in poljskega cvetja. V sprevodu so bili zastopani vsi moški redovi iz Ljubljane, stolni kapitelj iz Slovenije, veliko duhovščine z dežele, tako da se je ta sprevod veličastno pomikal proti Marijinemu trgu. Množice se je polastil nemir, kot da je zaslutila, da bo visoki in dragi gost kmalu v naši sredi.

V tem živahnem pričakovanju je zaorilo po Miklošičevi cesti in med frančiškansko cerkvijo in Urbančevo trgovino so se pokazali prvi avtomobili. Kardinal-legat s svojim spremstvom je bil sredi množice, ki je zaorila v burnem pozdravu. Ko je zastopnik svetega očeta stopil iz avtomobila, ga je najprej v imenu Zveze fantovskih odsekov pozdravil g. Ivo Peršuh, v imenu Zveze dekliških krožkov pa gđč. Keržanova. Kardinal-legat je nato obšel častno četo slovenskih fantov in jo pozdravil z glasnim »Bog živi!« Fantje so se strumno kot iz enega grla odzvali in mu odgovorili »Bog živi!«, nad glavami množice pa so znova zaplapolali robcji. Ozračje je odmevalo od veselih pozdravov, skupine narodnih noš so visokemu gostu sipale na pot cvetje in v tem slavlju je kardinal-legat prišel do škofov, ki so ga pričakovali sredi Marijinega trga. Ko je prišel med škofo, se je z vsemi nadvse prijazno pozdravil, nato pa je stopil predenj zagrebški nadškof, predsednik konferenc jugoslovanskega episkopata, dr. Alojzij Stepinac in sledil je sprevod v stolnico. Z Grada so zadoneli topovski strelji, z zvonikov so peli zvonovi, goste množice ob straneh ulic so neprestano pozdravljale papeževga odposlanca. G. prošt Ignacij Nadrah je nato v stolnici prebral pismo, s katerim je sv. oče imenoval kardinala Hlonda za svojega odposlanca na kongresu. Nato so se dvignili vsi škofje in po letih svojega škofovanja spoštljivo šli zastopniku sv. očeta poljubiti prstan. Med njimi je bil tudi apostolski nuncij Felici, ki ga je kardinal odposlanec ob tej priliki objel. Po tem ganljivem obredu, v katerem se dostojanstveno kaže veličina oblasti in pokorščine v cerkvi, je škof Gregorij Rožman ob številnem spremstvu podelil nabito polni stolnici blagoslov z Najsvetejšim. Ob zaključku te cerkvene slovesnosti je vsa množica v stolnici navdušeno zapela »Povsod Boga«. Nato je kardinal legat v sprevodu odšel iz stolnice in se v spremstvu ljubljanskega škofa dr. Rožmana med neprestanimi

vzkliki množice odpeljal v Križanke, kjer je med kongresom stanoval.

Govor papeževga odposlanca

Na pozdravnem večeru v čast papeževemu odposlancu kardinalu Hlondu, je imel ta govor v francoščini, poljščini, nemščini in italijanščini, ter ga je med burnim pozdravljanjem zaključil z naslednjimi, prekrasnimi izjavami v slovenščini:

«... Predragi mi bratje Slovenci! Ta veličastni in spodbudni kongres ni mogel najti boljšega mesta kot tu prt vas, na tej vaši lepi in blagoslovljeni zemlji, polni sonca in vere, prelestnih barv in verskega zanosa. Saj pa je namen kongresa ta, da podkrepi in privede do zmagovitih uspehov delo, s katerim naj bi se narodi odvrnili od brezboštva in odpada od Kristusa ter se vrnili k razodeti Resnici od poganstva, ki se na novo poraja, k popolnem krščanstvu; od materializma in laicizma k življenju po veri; od naturalizma k stvarnim nadnaravnim dobrinam, s katerimi naj bo prepojeno vsakdanje življenje; od nasilja in moralnega zatiranja k resnični svobodi vesti; od uničujočega barbarstva k napredku in krščanski omiki. Toda, kje naj vsi ti sijajni in času tako primerni nameni kongresa, te nujne resolucije in sodobnosti prikladne zahteve najdejo bolj naraven in učinkovit izraz kot pri vas, na tej prijazni zemlji trdne vere, katoliških tradicij, apostolske podjetnosti in cvetočega življenja. V imenu svetega očeta vam torej prinašam očetovski pozdrav kot znamenje njegove posebne ljubezni do vas, Slovenci in Jugoslovani; najodličnejša pohvala veljaj neumornemu pokrenitelju tega veličastnega kongresa, vašemu gorečemu škofu ljubljanskemu, in vsem predličnim in marljivim jugoslovanskim škofom, vaši odlični duhovščini, neutrudljivim in podjetnim organizacijam tega kongresa. Tudi kot Poljak in vaš slovanski brat vam čestitam k temu kraljevskemu prazniku pred obličjem sveta. Iskreno želim, naj blagoslov teh svetih in gorečih dni preučevanj, molitev, češenja, svetih obhajil in zadoščenja pride na vas, predvsem na škofo in duhovščino, na vašo domovino, na Njegovo Veličanstvo vašega kralja. Večni kralj vekov in narodov naj vas ohrani v miru, naj vam da prosper in blagoslovi nemoten razvoj, ki ga ustvarjate z vašimi in verskimi močmi. Zivel Kristus Kralj v življenju narodov! Zivel Kristus Kralj v apostolstvu Cerkve! Zivel Kristus Kralj v skrivnostnih podvigih vernih src! Zivel Kristus Kralj, za katerim vede ali nevede hrepeni dvajseto stoletje!

Slovenski otroci se klanjajo Kristusu Kralju

Dne 29. julija je bila po 8 zjutraj pobožnost slovenske mladine na Stadionu.

Kmalu po 7 ob lepem in sončnem jutru so se začele zbirati velike skupine šolske mladine, učenci in učenke, ki so prihiteli se klanjati Kristusu Kralju miru na VI. mednarodni kongres. Iz vseh krajev Slovenije, tudi od najoddaljenejših so prihiteli dečki in deklice, da se udeležijo veličastne manifestacije našemu Kristusu. Kongresni trg od nunske cerkve tja doli do vseučilišča je bil nabit in natrpan mladega življenja. Vse je bilo veselo. Nekateri dečki, tudi skromni, so prišli kar bosi, samo da vidijo lepo slovesnost. Prišli so otroci iz Bohinja, ki so vzbujali s svojimi narodnimi nošami veliko pozornost. Deklice — 16 po številu — so bile oblečene v bohinjsko narodno nošo. V dolgem

sprevodu, na katerega čelu je korakala salezijanska godba, so se vrstili otroci po posameznih šolah in krajih. Vsaka občina je bila prav častno zastopana. Lep je bil pogled na skupino deklic, ki so nosile razne prispodobne Kristusa Kralja. Najprej je neka deklica nesla monštranco, sicer ne pravo, toda lepo iz papirja narajeno, druge so nosile kelih, tretje križ, ovit v beli prt, četrta skupina iz vrvi spleten bič, naslednja skupina je nosila trnjevo krono in še druge znake trpljenja in poveljčanja. Ne-katere skupine so med potjo prepevale nabožne pesmi. Skupina zeleno oblečenih deklic in dečkov je tudi vzbujala posebno pozornost in nekdo je pristavil:

»To je pa naša zelena jama!«

Res je bila ta lepa skupina iz ljubljanske Zelene jame, kjer so Salezijanci uredili tamšno mladino v eno skupino. Po Zeleni jami so prevzeli tudi svoj krog. Dolg je bil sprevod, ki se je s Kongresnega trga pomikal po Wolf-fovi ulici čez Marijin trg dalje po Miklošičevi cesti do Masarykove in od tam po Tyrševi do Stadiona. Tega spreveda se je udeležilo najmanj 5000 šolske mladeži. Bila je tako prva javna manifestacija za našega Odrašenika.

Temu velikemu, mirnemu, a veličastnemu manifestacijskemu sprevodu pa so se priključile še močne skupine, ki so čakale v Dalmatinovi ulici, na Masarykovi cesti in na Bleiweisovi cesti. Velike skupine šolske mladeži so že izstopile na gorenjskem kolodvoru in so se sprevodu priključile z Bleiweisove ceste. Mirne duše lahko rečemo, da se je mladinske manifestacije udeležilo nad 20.000 šolskih otrok.

Slovenska mladina se je na krasno urejenem Stadionu, kjer so se vile zastave narodov in belorumena zastava Kristusovega namestnika na zemlji in kjer je pod mogočnim baldahinom v zeleni areni stal oltar, posvetila Kristusu Kralju. Od vseh strani je prihitela, iz zelene Stajerske, s senčne Dolenjske, z Gorenjskega, ki miglja v snežnem blišču in nebeški sinjini, s trdnega, vase zamaknjene Notranjskega, še celo iz ravnega Prekmurja je prišla, da bi se zbrala ob Njegovem oltarju, v jutru jasnega dneva, pod poletno svetlim, cvetočim nebom, v soncu, ki daje radost in vzbuja nade.

Na vzhodu in severu, na jugu in na zahodu so oživele bele žile, ravne ceste. Dolge vrste z zelenjem okrašenih voz in avtomobilov, nepregledne kolone mladine so polnile neprenehoma areno. Kakor plaz, ki se utrja v gori in pomirjen polzi v dolino, so se spuščale čete mladege rodu, stopale druga za drugo in naraščale v areni, dokler niso do kraja, glavica pri glavici napolnile ogromnega štirikotnika. Belo in sinje, zeleno in rdeče, pisano, vrsta je stopala k vrsti, kakor pisana preproga se je zdela živa ploskev. Okrog oltarja so se v polkrogu na črtah razvrstili v prelep venec fantki in deklice. Pred tribuno je stal krasen oltar. Boki Stadiona, mogočna betonska stojišča, ki v valu oklepajo zeleno dno, so bila polna najmlajšega naraščaja, ob katerem so stali njih očete in učitelji, vzgojitelji, prijatelji in prijateljice. Pogled, ki ga ni mogoče pozabiti!

Ob glavnem vходу v Stadion se je v dveh dolgih vrstah na obeh plateh postavila duhovščina v koretlih. Zadonele so fanfare in v to belino se je nenadoma umaknila sijajna rdeča črta. Kardinal legat, zastopnik Kristusovega namestnika na zemlji, je prihajal obdan od svojega spremstva, škofov, prelatov in kanonikov. Ob njem sta stopala kanonika dr. Zupan in dr. Šimenc. Počasi, dostojanstveno se je premikala ta veličastna skupina proti oltarju. In ko je kardinal-legat, mogočen v posvečenosti

Ženska hvala

razkraja čez
noč nesnago
v perilu!

svojega škrlata, stopil pred stopnice, ki vodijo k oltarju, je iz 20.000 grl zadonela v radostnih, svežih glasovih slovesna pesem »Mogočno se dvigni...« 20.000 rok se je dvignilo in morje zastavic je zavalovilo v vetru. In že je kardinal-legat Hlond stopil pod baldahin.

Po krasnem, izklesanem govoru ljubljanskega vladike je pričela sv. maša, pri kateri so otroci za govornim vodjo izražali ponavljanje svete misli, ki spremljajo bistvene dele svete daritve. Cela vrsta duhovnikov je pri sv. obhajilu desetstisoče naših mladih in najmlajših obhajala. In starejši so z vzvišenih pobočij gajeni gledali ta nepopisno pretresljivi, enako ljubki, kakor mogočni prizor. Bilo so to trenutki, ko je vsak v sebi začutil, na čudovit način vzpodbujen po tej dobri, nepokvarjeni mladini, da se mora tudi sam, poboljšani in spremenjeni in očiščen zaobljubiti Kristusu Kralju za vse življenje. Tisoči in tisoči, ki so stali na pobočjih, revni in bogati, dostojanstveni in preprosti, pa so začutili v sebi kakor živo dejstvo to misel: Slovenska mladina, ta sveži, zorni up vsega naroda, je Kristusova. Mladina pa je bodočnost naroda in kdor ima tako mladino, vekomaj ne bo propadel.

Zahteve, sprejete na kongresu

Dne 29. julija popoldne je bilo v veliki unionski dvorani zaključno zborovanje in so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. Kongres Kristusa Kralja opozarja na duhovno krizo in njene usodne posledice, ki se javljajo v vsem življenju današnjega človeštva, na krizo, ki izvira iz čimdalje večjega razkristjanjevanja. Zato kongres zahteva, da se človeška družba vrne v krščanstvo in prešine s krščanstvom.

2. Smisel in namen te krščanske verske obnove naj bo, da se v vseh krščenih razvije Kristusovo življenje v vsej globini in polnosti.

3. Zdrave in močne osnovne celice Katoliške akcije po pripravi kongresa najbolj napredujejo, če se v laikih vzbuja zavest, da so po krstu vcepljeni kot živi udje v skrivnostno telo Kristusovo, če se vzgajajo k de-

(Nadaljevanje na 4. strani.)

članskemu sodoživljanju Cerkve, predvsem v aktivnem sodelovanju v sveti liturgiji.

4. Kongres Kristusa Kralja vidi časovno najbolj perečo nalogo v tem, da se vzgoji nov krščanski rod, ki se bo z mladim ognjem osebno odločil za Kristusa.

5. Kongres opozarja vse dežele na veliko škodo, ki ver, pravosti, zlasti pa mladini grozi iz uživanjaželnosti našega časa, zlasti alkoholizma. Poziva k uspešnemu pobijanju alkoholizma in priporoča ustanavljanje apostolsko gorečih katoliških skupin, duhovnikov in laikov, ki bi s tem zgledom prostovoljne abstinence odpravljali škodljive piske razvade in tako mladini in vsem ogroženim nudili lep zgled zdržnosti.

6. Kongres pozdravlja vse človeške iznajdbe, ki naj bi po božji volji služile v to, da ljudstva in narode zbližajo, obsoja pa pogostno zlorabo radia in tiska, ki med narode večkrat sejata razdor, namesto da bi jih združevala.

Vse resolucije so bile soglasno ob splošnem odobravanju sprejete. Nato je govornik sporočil, da bo o vsem poteku kongresa izšla tudi posebna knjiga, v kateri bodo objavljene vse resolucije v podrobnostih.

Veličastna kongresna noč

Okrog 50.000 ljudi se je zbralo v soboto 29. julija zvečer na Stadionu, da prisostvujejo »Igri o kraljestvu božjem«, pri kateri je sodelovalo okrog 4000 oseb. Kaj takega Slovenija z Ljubljano vred še ni doživela. Polni ganotja, pa tudi samozavesti so se po končani igri razširili tisoči po ljubljanskih cerkvah, da prisostvujejo nočnim molitvam za mir, se udeležijo polnočnice in prejmejo sv. zakramente. Udeležba pri sv. obhajilu je bila naravnost ogromna, kar je dokaz, da je ljudstvo kongres Kristusa Kralja prav razumelo. Po župnijskih cerkvah v sredini mesta so se po polnočnicah skoraj povsod nadaljevale sv. maše v nepretrganem sporodu do jutra, da so se številni duhovniki, ki so se udeležili kongresa, mogli razvrstiti. V mnogih cerkvah so verniki kar ostali ure in ure, če pa so nekateri odšli, so takoj pritisnili drugi. Ljudske množice so se obnašale prav primerno. Nikjer nobenega nereda, nikjer nobenih prizorov, na katere je človek navajen pri drugih prireditvah, nikjer niti preglasnega govorjenja. Slovenski narod je prišel na kongres, kakor gre na kakšno prijubljeno romarsko pot, ves goreč, ves v pričakovanju notranjih okrepljenj, ki jih potrebuje, da more vzdržati pri svojem napornem življenju.

Višek kongresa

Dne 30. julija je bil glavni kongresni manifestacijski dan. Ljubljana je bila od zgodnjih jutranjih ur pa do srede popoldneva eno samo valovanje množic, ki so stremele vse v en kraj: na Stadion, saj se je spremenil te dni v nekako veliko svetišče slovenskega naroda. Kardinal-legat je daroval dopoldne na Stadionu kongresno sv. mašo, pri kateri je bilo ljudsko petje, in imel pri tej priliki tudi pomemben nagovor. Sodeč po razprodanih kongresnih knjižicah, se je udeležilo službe božje, ki jo je opravil kardinal Hlond, okrog 70.000 ljudi. Na častni tribuni je sedelo 21 cerkvenih kueзов, pet ministrov — zastopnikov kraljevske vlade; navzoči pa so bili tudi zastopniki vseh kulturnih ustanov slovenskega naroda. Odposlanec Nj. Vel. kralja je bil divizijski general Stefanovič, vlado pa so zastopali ministri dr. Ružič, dr. Krek, Cejović, Snoj in Maštrovič. Na častni

tribuni je bil tudi ban dr. Natlačen, zastopnik zunanjega ministra dr. Golias, odposlanec senata dr. Miškulin, senator Smodej in še druge ugledne osebnosti.

Cerkveni knezi in njih zastopniki

VI. mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani so se udeležili naslednji cerkveni knezi:

Nj. Eminenca kardinal dr. Avgust Hlond, papežev legat in primas Poljske; Nj. Eminenca kardinal Piazza, patriarh beneški; msgr. Hektor Felice, nadškof in apostolski nuncij na jugoslovauskem dvoru; msgr. dr. Alojzij Stepinac, nadškof zagrebški; msgr. dr. Carlo Margotti, nadškof goriški; msgr. dr. Josip Ujčič, nadškof belgrajski; msgr. dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski; msgr. dr. Anton Akšamovič, škof djakovski; msgr. Rogerij Beaussard, pomožni škof pariški; msgr. dr. Kvirin Bonafatič, škof

Kardinal legat blagoslovja veličansko množico pri odhodu s Stadiona

splitski; msgr. Ludovik Budanovič, škof subotški; msgr. dr. Viktor Burič, škof senjski; msgr. dr. Hugo Camozzo, škof reški; msgr. dr. Jos. Carevič, škof dubrovniški; msgr. Damjan Čeng, škof, apostolski prefekt v Cautungu (Kitajska); msgr. Ladislav Goral, pomožni škof lublinski; msgr. Kirilo Kurtev, škof, apostolski administrator v Sofiji; msgr. dr. Hieronim Mileta, škof šibeniški; msgr. Alojzije Mišič, škof mostarski; msgr. Michelangelo Nutti, škof aleksandrijski; msgr. Antonio Santin, škof tržaški; msgr. dr. Josip Srebrnič, škof krški; msgr. dr. Ivan Tomazič, škof lavantinski.

Od zastopnikov škofov in raznih redov so prispeli: p. Dominik Mandić OFM., zastopnik generala frančiškanskega reda; kanonik dr. Anton Sancho, zastopnik španskega episkopata; p. Linus Prah, provincial kapucinskega reda; p. Josip Ledit, zastopnik generala reda jezuitov; kanonik Mihael Wagner, zastopnik škofa györškega; msgr. František Jemelka, zastopnik škofa olomuškega, don Jakob Vresk, zastopnik škofa barskega in primasa srbskega; dr. Fran Rogač, zastopnik škofa iz Szombatelyja (Madžarska); Božo Ivanuš, generalni vikar in apostolski protonotar, zastopnik škofa banjaluškega; p. Privat Bellard vz astopstvu vrhovnega predstojnika asumpcionistov Gerias Quennarda.

Sklep kongresa

V nedeljo popoldne so tisočglave množice vnovič zasedle Stadion, kamor je po tretji popoldanski uri krenil eno uro dolg sprevod raznih naših katoliških ustanov, in sicer po temle vrstnem redu: 1. Papeževa in državna zastava; 2. fanlara; 3. veliki križarji; 4. velike Klarice; 5. Zveza fantovskih odsekov; 6. Vodstvo dekliških krožkov Ljubljana in Maribor; 7. zastopstva: Društvo za varstvo vajencev v Ljubljani, Društvo za varstvo deklet Ljubljana in Maribor, Društvo za mladinske domove, škofjsko društvo za varstvo sirot, Družba sv. Rafaela in izseljenska zbornica, Družba sv. Elizabete, Karitativna zveza Ljubljane in Maribora, Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, Katoliško društvo rokodelskih mojstrov, Slovenska ženska zveza, Mohorjeva družba v Celju, Leonova družba v Ljubljani, Slomškova družba, Akademsko zveza, Katoliško akademsko starišinstvo, Salezijanski dom Rakovnik in Kodeljevo; 8. Prosvetna zveza Ljubljana in Maribor; 9. Tretji red sv. Frančiška; 10. Zenska Marijine užebe; 11. Moške Marijine družbe.

Ko je sprevod, ki je štel do 20.000 ljudi, prišel na Stadion, so bile litanije Srca Jezusovega, nato pa slovesna posvetitev in zahvalna pesem, ki jo je pel ves Stadion. Nazadnje je ljubljanski knezoškof dr. Rožman zaključil kongres z lepim govorom, v katerem je poudaril tudi sledeče:

V usodni dobi krščanski narodov v Evropi se je vršil na naši lepi, miroljubni slovenski zemlji ta kongres, v prvem letu vladanja papeža Pija XII., ki čuti v sebi klic božji, saj se trudi ohraniti mir med narodi iz duha medsebojne pravičnosti.

Naporom sv. očeta se pridružujemo vsi narodi, tudi naš mali narod, ki si ničesar ne želi bolj goreče in odkrito kakor mir. Zato smo preteklo noč porabili, da smo po vseh ljubljanskih cerkvah molili za mir in Kristusa Kralja prosili, da ohrani vsem narodom dragoceni dar miru.

Naša prošnja, naša želja, naš klic je, da vladajo zakoni Kristusovega kraljestva tudi v zemskih kraljestvih in državah. Zakoni Kristusovi so resnica, pravica, ljubezen. Resnici nasprotuje laž in prevara; pravici nasprotuje nasilje in krivica; ljubezni nasprotuje sebičnost in pretrano samoljubje — posamezno in narodno. Kristusovo kraljestvo je kraljestvo miru. Mir tega kraljestva pridi na zemljo in zveži razdvojene narode v eno božjo družino.

To nam daj, o Kristus Kralj!

Kardinal-legat Hlond se je naslednji dan jutraj odpeljal preko Rakeka in Italije v Pariz. Pred odhodom je podal naslednjo izjavo:

»Navdušen in prepoln veličastnih vtiskov vdahajam z mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani. Vera slovenskega naroda se je vnovič izrazila z vso neprisiljeno čustvenostjo in sijajno verkvono organizacijo. Okvir tega kongresa ni mogel biti bolj veličasten in učinkovit ter zato vsi inozemski udeleženci kongresa odhajajo z vaše zemlje polni občudovanja in z najlepšimi vtiski. Za mnoge izmed njih je bilo to, kar so videli, pravo odkritje, ki jim bo ostalo za vedno v neizbrisnem spominu. Poslavljam se od slovenskega naroda, njegovih pastirjev in predstavnikov oblasti z iskreno željo, da bi to, kar so storili za kongres Kristusa Kralja, rodilo obilen blagoslov božji na vseh področjih življenja. Zahvaljujem se Slovencem za vse veselje, ki so mi ga pripravili s kongresom, ter ginjen kličem: Na veselo svidenje!«

Zivel Kristus Kralj!

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Štiridesetletnico mašništva je obhajal g. Karel Malajner, zaslužni župnik pri Sv. Florijanu pod Bočem. Živel!

o Zlato sv. mašo je daroval pri Sv. Jožefu v Studencih pri Mariboru p. Sigismund Wagner. Na mnoga leta!

o 85 letnico je obhajal 26. julija Jakob Virjent, čebelar v Olševku pri Kamniku. Bog živi vzornega moža, do skrajnih mej človeškega življenja!

o Italijanski kralj je odlikoval predsednika naše vlade Dragišo Cvetkovića z visokim redom sv. Mavricija in Lazarja.

DOMAČE NOVICE

d Misijonska razstava kitajskega škofa. Apostolski prefekt Damjan Ceng iz Cantunga, ki je pred dnevi prispel na kongres, je pripeljal s seboj veliko kitajskih zanimivosti, ki jih je dal na prošnjo njegovih misijonskih prijateljev razstaviti v risalnici uršulinske gimnazije v Ljubljani (zraven razstave slovenske cerkvene umetnosti). Razstava je izredno bogata in zanimiva. Na njej vidimo 4000 let star kitajski žrtvenik, dragocene porcelanske izdelke, pretresljive fotografije iz kitajsko-japonske vojske itd. Obiskali jo bodo z užitkom ne le prijatelji misijonov, marveč tudi vsakdo, ki se zanima za kitajsko umetnost in običaje. Vstopnine ni, le prostovoljnih darov prosijo za misijon škofa Cenga v Cantungu.

d Blagoslovitev spominske plošče v službi padlemu. Ono nedeljo je bila v Planici lepa spominska slavnost, blagoslovitev spominske plošče nadgozdarju Emilu Kristofu, ki je padel 5. maja 1935, zadet od krogle divjega lovca in umrl. Spominske slavnosti se je udeležil ljubljanski škof dr. Rožman s svojim tajnikom, slavnosti pa so prisostvovali poleg številnih planincev tudi okrajni načelnik dr. Mlinar iz Gornjeza Grada, vsi uslužbenici uprave Marjingrad z ravnateljem inž. Zumrom na čelu. Ob 10 je g. škof opravil sv. mašo in imel ob

tej priliki lep spominski nagovor. Po sveti maši je g. škof blagoslovil na Tominškovem posestvu spominsko ploščo pok. nadgozdarja Kristofa. S to slavnostjo je bilo združeno tudi praznovanje 50 letnice nadgozdarja Viktorja Pareža in 40 letnice službovanja gozdnega čuvaja Strgarja, ki je obenem obhajal 70 letnico rojstva. G. škof je jubilentoma osebno čestital. Tako so planinci najlepše počastili spomin Emila Kristofa in z njegovimi ožjimi

Le strugar zna izstružiti kroglo

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinsko milo Zlatorog da gosto bela peno, ki z lahko odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

prijatelji, s katerimi je živel in delal, obujali spomine na tega dobrega moža, za katerim je ob njegovi smrti žalovala vsa Savinjska dolina. Kristof Emil je bil škofov nečak.

d Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z nar. »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. B. br. 30474/33

d Zakaj samo tri dni? Tri dni je bila po starem običaju odprta jugoslovansko-bolgarska meja pri kraju Kadi Bogazu blizu Negotina. Od zore pa do poznega večera so bile te dni dvignjene zapornice, nakar so se smeli

in nedeljo so ljudje čez dan brez ovire prestopali mejo in med seboj tudi trgovali, nakar so jo naslednjega dne zjutraj spet odprli. S podobnimi slovesnostmi, kakor se je meja tisti petek zjutraj odprla, se je sledečo nedeljo zvečer tudi zaprla za eno leto.

d Mladeniči rekruti! Oni, ki ste potrjeni k vojakom in imate pravico do osvoboditve ali skrajšanega roka službe, čimprej vstop v kader, odložitve službe v kadru — informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več popraviti. — Vsa pojasnila daje proti malenkostnemu plačilu koncesionirana pisarna Pet Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova 14. — Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 dinarjev.

p Dr. Stojadinovičeva »Vremec« je dobilo komisarja. Uprava mesta Belgrada je na podlagi zakona ter po izidih preiskave razrešila upravni in nadzorni odbor tiskarskega podjetja »Vremec« d. d. v Belgradu ter postavila komisarja. Ta ukrep je bil izdan zaradi zaščite državnih in javnih koristi.

d Pri saprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josefa« vode.

d Pot do blagostanja, sreče in neodvisnosti vam pokaže Hranilna posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8. — Prospekti brezplačno.

d Za dvig Južne Srbije. Poštni minister Jovan Altiparmaković je podal »Samoupravi« izjavo, v kateri govori o načrtih vlade za dvig Južne Srbije. Posojilo 150 milijonov se bo uporabilo za rešitev najvažnejših gospodarskih vprašanj te pokrajine, 32 milijonov jo namenjenih za bolnišnice, 21 milijonov za vodovode po vaseh, nadalje bodo zgradili 110 vaških zdravstvenih domov in banovinskih

Kakšna bo sadna letina

Po dosedanjih poročilih bo najboljši letošnji sadni pridelek v vzhodnih predelih Slovenije, tako v brežiškem, krškem, ptujskem in prekmurskem delu. Sadje bo dobro obrodilo tudi v okraju Smarje pri Jelšah. Najslabša sadna letina bo v kočevskem, logaškem in škofjeloškem okraju, v kamniškem okraju je nekoliko boljše, tako tudi na Gorenjskem. Dolenjski kraji bodo imeli srednjo sadno letino.

Prav dobro so povsod obrodile češplje in hruške. Banska uprava, kmetijski oddelek, je vse poskrbela, da bo največja množina sadja porabljena za vkuhanje in sušenje, da se ne bo v nezmerni množini porabilo za žganjekuho. Na novo grade po raznih krajih do 105 novih sušilnic za sadje, tako da bo Slovenija jeseni razpolagala do 300 sušilnic. Banska uprava je izdelala načrte in strokovnike za male in velike sušilnice. Stroški za male sušilnice, h katerim prispeva ban-

ska uprava do 1500 din, so proračunani do 3000 din, za velike sušilnice, za katere daje banska uprava do 2000 din podpore, pa znašajo do 9000 din. Sušilnice se grade po posameznih vaseh v občinah in so last dotične občine. Kmetijsko ministrstvo je že nakazalo 72.000 din podpore za gradnjo novih sušilnic in sušenje sadja, banska uprava pa bo prispevala toliko, da bodo kriti celokupni stroški za nove sušilnice v znesku 152.000 din. Glavno pozornost obrača banska uprava zdaj na to, da bo tem več sadja posušenega.

Na jesenskem veleseljstvu bo poseben oddelek kmetijskega oddelka, kjer bo razkazano prav nazorno vse sušenje sadja, dalje napravljane marmelade in sadne mezge. Razstavljen bo tudi najnovejši aparat »Lancoc«, s katerim se sadje vkuha v doze.

Računajo, da bo po prizadevanju banske uprave mogoče posušiti do 1000 vagonov češpelj in hrušk.

Kdor se povišuje, bo ponižan

»Kdor se povišuje, bo ponižan, kdor se sam ponižuje, bo povišan.« Te besede svetega evangelija so temelj božje naredbe, ki mora vladati na svetu. Napuh napravi človeka majhnega pred Bogom in je tir vseh pregreh in sleherne človekove hudobije.

Greh napuha je bil, s katerim je bila od preih ustvarjenih bitij — angelov — žaljena neskončna svetost božja. Z istim grehom je prvi človek zapravil raj; zaradi njega je postala zemlja dolina solz, kraj bolnišnic, ječ in pokopališč.

Dandanes je zver, ki bira v človeku, iznašla strupene pline, ki morejo v kratkem času uničiti sleherno živo bitje; za dušo je napuh tak strupen plin.

Kakor pa je napuh tir vseh pregreh, tako je ponižnost začetek vseh tedenosti.

Neki inženir Kruppotih tovarn je iznašel sredstvo proti rji. Če se železo preleče z neko kromoto zlitino, ne zarjavi nikoli. — Sredstva, da naša duša ne zarjavi od gnusobe greha in da slej ko prej ohrani svoj čudoviti blesk otroštva božjega, nam ni treba iskati; podaril nam ga je naš dobri nebeški Oče: ponižnost je to.

Predpogoj ponižnosti pa je spoznanje samega sebe. Brez lastnega spoznanja ni ponižnosti, brez nje ni tedenostnega življenja, brez njega pa ni mogoče doseči Boga.

tel v Ohridu, pospešili proizvodnjo bombaža, ki ga bo odkupovala država, osnovali sklad za izvoz tobaka, pospešili svilarstvo, zgradili poštna poslopja v vseh večjih krajih ter se posebno brigali za sodobno poljedelstvo, ker se prebivalstvo ne more več izseljevati v tujino, ampak se mora zaposliti v domači poljedelski proizvodnji.

d Sprejem mladeničev v inženersko in artilerijsko podčastniško šolo v starosti od 18 do 21 let. Vsa tozadevna pojasnila dobite ustmeno ali pismeno: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismeni odgovor priložiti kolek za 6 din.

VSAK SLOVENEK, VSAK KATOLIK JE NAROČNIK MOHORJEVIH KNJIG. NAROČITVE JIH PRI ŽUPNIKU.

d V Belgradu so hitri. Z deli za razširitev vodovoda so že začeli v Belgradu. Stiska zaradi pomanjkanja vode v zadnjih vročih dneh je razpršila vse pomisleke in dvome glede umestnosti novih stroškov za tako prepotrebno napravo. Belgrajski župan Vlada Ilić si je sam ogledal vodovodne naprave in odredil, da se takoj začne polagati nova cev do mesta, da bodo rezervoarji lahko tudi za primer največje potrebe zmerom polni. Računajo, da bodo dela končana že v enem mesecu.

d Ob peti obletnici smrti generala Maistra. Preteklo je pet let, kar je izdihnil mariborski junak, general Rudolf Maister-Vojanov. Petletnice njegove smrti se je oni dan Maribor slovesno spominjal. Društvo Maistrovih borcev je priredilo spominsko proslavo. Dopoldne ob 9 je bila v frančiškanski cerkvi zaдушnica. Popoldne ob pol 6 so se zbrali Maistrovi borci in številno občinstvo na Pobrežju na mestnem pokopališču, kjer počiva pokojni

mariborski junak v grobnici. Grob sta krasila krasna venca Društva Maistrovih borcev in Narodne odbrane v Mariboru. Številni udeleženci so prinesli s seboj cvetje, s katerim so zasuli grob. Spominsko proslavo so začeli mariborski pevci Ipavčeve župe, ki so zapeli pesem slovenskih fantov »Oj Doberdob«. Nato je govoril upokojeni podpolkovnik Cviru, za njim so govorili še drugi. Ob zaključku so zapeli mariborski pevci.

d 25.000 dvokoles je v Zagrebu. Pred tremi leti so jih našli samo 5000. Avtomobilov vseh vrst je v Zagrebu okrog 4000, motornih koles pa do 900.

d Orli za Nemčijo. Te dni je prispela na mariborsko carinarnico nenavadna pošiljka — ogromna kletka s šestimi planinskimi orli. Dospeli so iz Macedonije, namenjeni pa so za živalski vrt v Hamburgu. Ponosne ptice so bile v kletki stisnjene vsaka v ozek prekat, da se niso mogle niti ganiti.

d Kaj mati vse žrtvuje. 46 letna poljska delavka Antonija Kalšek iz Slovenske Bistrice je imela 14 otrok, od katerih jih je še šest pri življenju. Dva njena sina služita sedaj vojake, eden v Mostarju, drugi pa v Nišu. Mater je prevzelo hrepenenje, da bi videla svoja sina, ki sta tako daleč od doma. Ni imela sredstev, da bi potovala k njima z železnico, pa se je podala na dolgo pot peš. Odsla je v siromašni obleki in bosa od doma dne 1. maja, sedaj pa se je vrnila nazaj z obiska. Najprej je obiskala svojega sina v Mostarju, potem pa se je podala naprej na dolgo pot preko Črne gore in Srbije do Niša, od koder se je spet peš vrnila nazaj domov.

d Dva nova sejma v Vojniku. Sedanji začasni občinski upravi pod županovanjem g. Jurčaka se je posrečilo doseči, da je kr. banska uprava dovolila na posredovanje podpredsednika narodne skupščine Mihelčiča dva nova živinska in kramarska sejma, in sicer za dne 3. marca in 2. avgusta. Prvi novi sejem bo na Porcijunkulo, t. j. v sredo 2. avgusta.

d Obročkano štorljko ustrelil. Pri Sv. Rupertu v Slov. gor. je pred nekaj tedni ustrelil

posestnik Vogrinec belo štorljko, ki je imela na nogi kovinast obroček s št. B. 50.303. Štorljko je oddal v nagačenje mariborskemu preparatorju g. Wallnerju. Glasom poročila »Vogelwarte Rossitten« v Nemčiji je bila štorljka obročkana dne 3. julija 1936 v Zulichendorfu pri Luckenwalde v provinci Brandenburg. Škoda, da je koristna ptica padla pod strelom.

d Velike konjske in kolesarske dirke na Krškem polju se vršijo dne 6. avgusta ob 13. Zanimanje za te dirke je zelo veliko. Priglasilo se je že mnogo dirkalnih konj iz naše banovine, kakor tudi iz Zagreba, Karlova in Dugega sela.

VINO pristno in poceni dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani

d Sneg o sv. Jakobu. Iz Kranjske gore poročajo dne 25. julija: V nasprotju s prejšnjim tednom, ko je vladala vsesplošna neznosna vročina, se je po dveh deževnih dneh danes ozračje tako ohladilo, da je danes dopoldne, medtem ko je v dolini padala sode, naše košence tik za vasio, v katerih prav sedaj kosijo seno, pobelil sneg. Ko se je opoldne zjasnilo, so številni tujci, ki jih je prav sedaj največ v Kranjski gori, in tudi domačini z začudenjem opazovali za ta čas nenavadno lepo pobeljeno okolico in številni fotografji so bili na delu, da si na plošči ali filmu ohranijo trajen spomin na ta izreden dogodek, ki se celo v naši gorski vasi ne primeri vsako leto. Medtem ko je toplomer pretekli teden kazal na soncu 30° C, je danes zjutraj na istem mestu padel na 10° in sredi dopoldneva, ko je pričelo snežiti, pa celo na 3° C. Ko je opoldne posijalo sonce, se je seveda pričel zopet hitro dvigati.

d Povest o srečnem ruskem beguncu. Velika dedščina pol milijarde dolarjev je doletela ruskega glasbenika v Belgradu Arbotškega. Pred kratkim je namreč dobil obvestilo iz Bolivije, da je tam umrl milijonar, njegov bratranec, bivši ruski letalec Kudrav-

Zanimiv škropilni avto je kupila ljubljanska mestna občina

Oni torek je prevzela komisija ljubljanske občine nov škropilni avto, ki ga je občina naročila pri tvrdki Viktor Bohinec v Ljubljani. Podjetje je dobavilo sodoben škropilni avto, izdelek priznane nemške avtomobilske tovarne Gräf in Stift. Strojno opremo avtomobila je izdelala dunajska tvrdka Hogg. Avto ima Dieslov motor za 105 ks in vodni tank, ki drži 5 kubičnih metrov vode. S polnim tankom tehta avto okrog 12 ton. Poizkusna vožnja je pokazala, da avto popolnoma odgovarja zahtevam, ki jih je stavila mestna občina. Tako škropi na širino 25 m, pri čemer je mogoče škropilne šobe med vožnjo popolnoma zapreti, tako da vozov in avtomobilov ta avto ne bo niti najmanj oškropil. Poleg tega ima avto pritrjeno tudi celotno opremo za spiranje cest. Posebna novost pa sta pri tem avtomobilu dve razpršilni šobi, ki sta pritrjeni v ospredju avtomobila pred hladilnikom. Ti dve razpršilni šobi sta izum zadnjega časa, ko se vse pripravlja na vojno. Šobi gledata v zrak in razpršita vodo v meglo. Ta način razpršitve vode pride v poštev za časa plinskih napadov. Avto bi vozil po

cestah in pršil vodo v veliki megli, ki bi poegnala za seboj strupene pline in jih zbrila na tla. Pri poskusih v zamejstvu se je izkazalo, da je to najugodnejši način zračenja ozkih ulic, ki so zastrupljene z bojnimi plini. Na avto se da sprejati pritrditi tudi močan snežni plug, ki ga bo mestna občina že dokupila. V splošnem je škropilni avto tako izdelan kakor škropilnik, ki ga je mestna občina kupila lansko leto. Glede na to, da ima mestna občina devet škropilnih avtomobilov, med katerimi je večina še ostanek demobilizacijskega materiala, je bila ta naprava nujno potrebna. Sedaj bo imela občina vsaj dva sodobna škropilna avtomobila, ki sta cenena v obratu in tudi nekaj opravita. Stari škropilni avtomobili imajo namreč kotle, ki drže le 2 do 4 kub. metre in so že tako zdelani, da bodo v kratkem popolnoma popolnoma nerabni. Dva sodobna škropilna avtomobila in škropilni tramvajski voz pa so začetek novega škropilnega parka, ki ga bo mestna občina vsako leto izpopolnjevala. Potem bodo tudi kmalu prenehale večne pri-tožbe nad prašnimi ljubljanskimi cestami.

cev, ki je vse svoje veliko imetje zapustil njemu. Kudravec je v času ruske revolucije pobegnil z letalom v našo državo, vendar pa je kmalu odletel naprej, dokler se ni za stalno naselil v Boliviji. S svojim letalom se je prijavil v bolivijsko vojsko in se udeležil vseh vojn, ki jih je Bolivija vojevala s svojimi sosedi. Ruski letalec je imel zmerom krasne uspehe. Za vsako letalo, ki ga je sovražniku zbil na tla, je dobil krasno nagrado. Tako nabrani denar je nalagal v banko, dokler ni kupil velikih polj in se začel baviti s trgovino. Sreča mu je bila mila, da je v dvajsetih letih zbral okrog 10 milijonov dolarjev. Čeprav junak v zraku, je umrl nenavadne smrti. Ko se je sprehajal po ulici, je z nekega okna padel lončič s cveticami in se razbil na njegovi glavi. Letalec je po nekaj dneh umrl.

d 1700 let star grob? Na stranskih tirih ljubljanskega kolodvora, kjer navadno stoje vagoni dvornega vlaka, so delavci te dni začeli kopati rov za poseben vodovod, iz katerega bodo črpali vodo za stroje. Delavci pa so pri tem izkopavanju našli na star rimski grob. Takoj so dvignili ploščo. V grobu so našli dobro ohranjene kosti, lobanje in druge kosti, poleg tega pa tudi steklenico. O tej zanimivi najdbi so takoj obvestili Muzejsko društvo. Domnevajo, da je ta grob star najmanj 1700 let.

d Bikoborbe tudi pri nas. Ze več sto let prirejajo bikoborbe kmetje na planinah Vlaču in Ramču v Bosni. Od kod je prišel v te gorske kraje ta običaj in kdo ga je prinesel, ni znano. Vsak kmet si šteje v čast in dolžnost, da redi doma najmanj po enega bika. Vsako leto prirede bikoborbe, za katere pravijo očitilci, da zaostajajo za španakimi v toliko, v kolikor se odigravajo na odprtem polju in ne v obzidanih arenah ter bikov ne naskakujejo posebni izvežbani ljudje, temveč se biki koljejo med seboj. Na določen dan se zbero prebivalci iz bližnjih in daljnjih krajev na prostoru, ki leži 1200 m visoko na hribu. Biki najprej razdražijo, nato pa jih spuste drugega na drugega. Zmagovalec v spopadu je tisti bik, ki drugega pobode, ali pa ga nažene v beg.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Na dobrem potu. Dne 29. julija je dopotoval z brzovlakom v Split predsednik vlade Dragiša Cvetković. Predsednik vlade je v prisotnosti bana primorske banovine sprejel časnike. Bil je zelo dobro razpoložen. Na vprašanje, kaj je novega, jim je odgovoril: »Vse stvari so na dobrem potu.« Lahko kaj

pričakujemo v najkrajšem času? »so se zanimali časnikarji. Predsednik vlade jim je odgovoril: »Ko pride čas za to, boste o vsem obveščeni. Tudi javnost bo o vsem obveščena. Kaj več vam ne morem reči.« — »Govore, da bo sporazum podpisan na jesen,« so mu rekli časnikarji. — »Na jesen? Mnogo prej,« je odvrnil Cvetković, »stvari se izvršno razvijajo.«

p Preveč svobode. »Delavska politika«, eden najbolj strupenih listov v Jugoslaviji, ki vseskozi bojkotira prizadevanja vlade tako z ozirom na zunanjo politiko, v kateri zavzema skrajno bojovito stališče »ljudske fronte«, kakor z ozirom na naše notranje razmere, ki bi jih marksisti radi strmoglavili v prid frama-sonske diktature, je prinesla notico o kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani, ki jo je moral državni pravdnik za polovico skrajšati. Vendar je ostalo strupeno žrelo, češ, da bo kongres, kakor pripovedujejo, stal okoli tri milijone dinarjev. Dasi smo pričrpani, da kongres niti od daleč toliko ne bo stal, ljudstvo pa okrepljeno moralno in narodno, se zaenkrat nočemo z »Delavsko politiko« o tem prepirati, pač pa jo vprašamo, koliko stotin milijonov so stali vsi kongresi rdeče internacionale, od katerih ni imelo jugoslovansko delavstvo prav nobenega, ne gmočnega, ne moralnega prida, ampak samo ogromno škodo, ki jo povzroča revolucionarna miselnost mednarodnega marksizma, rušilca vseh krščanskih in narodnih kulturnih vrednot. In vsa ta ogromna vsota je šla iz žepa proletarcev!

p Bistvo sporazuma. Pariški list »Notre Temps« je objavil izjavo predsednika vlade Dragiša Cvetkovića, kjer čitamo sledeče: »Jugoslavija je bila vedno demokratična država in bo gledala, da taka tudi ostane. Naša država ima posebno nalogo, da varuje mir in red, kar bo dosegla s strnjenjem vseh svojih

Kar je jedrce
v orehu...

to je prazeni sladni
sladkor v vsakem zrnu

Kneippove
SLADNE KAVE

narodnih sil. Pri tem je prvo izmed temeljnih vprašanj ureditev hrvatskega vprašanja. Ta ureditev se more uresničiti samo v neposrednem dotiku s Hrvati. Ta stik se je že pred nekoliko meseci resno začel. Jaz sem takrat odpotoval v Zagreb in bom vnovič odpotoval, če bo potrebno za sporazum, ki mora zadovoljiti Hrvate, ne da bi škodil celoti države.«

p Ne bo treba dolgo čakati. V »Slovenec« čitamo: Na podlagi vira, ki se ne moremo zmotiti, zvedo, da se pogajanja za sporazum nepretrgoma nadaljujejo z vso resnostjo in tehtnostjo in pospešenostjo, tako da se utegnejo naše nade, ki jih izražamo že precej časa, uresničiti v najbolj dobroglednem smislu in v najkrajšem času. Lahko da bomo torej že v najbližjem času stali pred dogodkom, ki ga vsa država s toliko napetostjo pričakuje v skrbi in upanju na spravo med bratskimi narodi in utrditev ter poglobitev ugleda in moči naše države v svetu. Dasi nikogar ne bi presenetilo, če bi nastala še ta ali ona težava in bi naglo delo v tej ali oni točki zahtevalo nekoliko počasnejši tempo v razglabljanju kakšnega težjega vprašanja, imamo zelo tehtne razloge za sodbo, da nam na dovršitev ogromnega dela ne bo treba dolgo čakati.

NESREČE

n Avto je do smrti povozil na cesti od Melja v Sv. Peter 30-letnega zidarskega delavca Antona Mlinariča, zaposlenega pri gradbenem podjetju Gabrijelčič.

n Smrtna nesreča se je pripetila na državni cesti pri Fali. Obratovodja Fale Grieser je našel na cesti ponoči nezavestnega človeka, ki je ležal v mlaki krvi. Vso glavo je imel ranjeno. Poklical je telefonično mariborske reševalce, ki so ga zapeljali v bolnišnico v Maribor. Nesrečnež pa se ni več zavedel ter je umrl. Imel je razbito lobanjo. Ugotovilo se je, da je to 47 letni zidarski pomočnik Ivan Šerblin iz Selnice ob Dravi. Ni pa še ugotovljeno, na kakšen način se je ponesrečil. Zelo verjetno je, da ga je povozil neki avto.

n Vsa vas je pogorela. Vas Belun v bližini Prizrena v Južni Srbiji je te dni povsem pogorela. Zgorelo je tudi mnogo živine. Ogenj je povzročil neki otrok, ki se je igral z vžigalicami.

n Smrt v tistem jezernu. Sredi julija je utonil v vodi pod knežo vasio pri Dobrnju 26 letni Barle Franc iz Zeleznege. Zaradi hude vročine se je šel ta dan kopat. Voda je bila kot veliko jezero, ki je nastalo zaradi spomladanske povodnji. Fant je znal le slabo plavati, verjetno pa je, da ga je prijel krč in

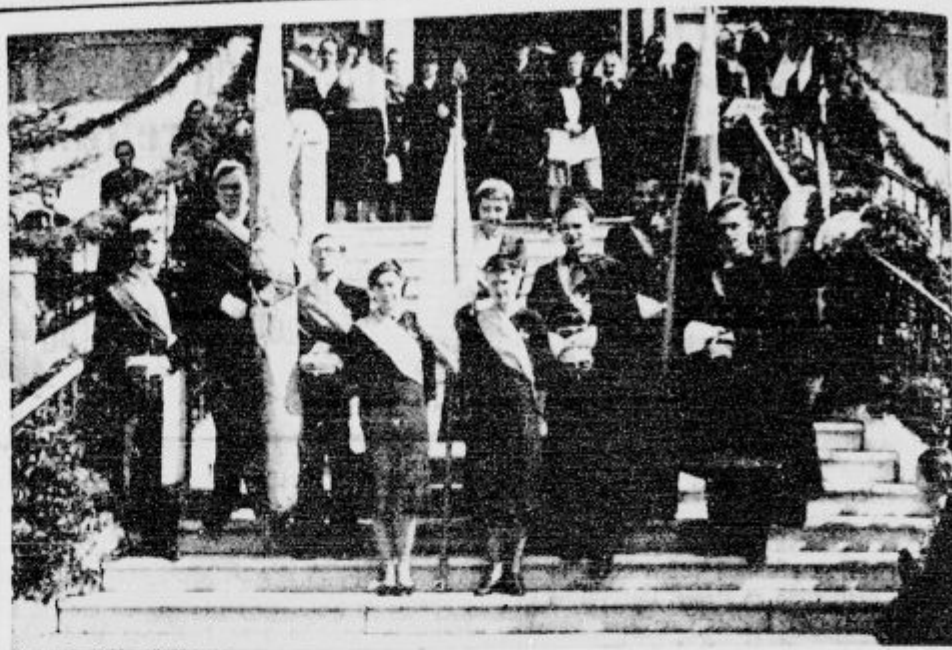
20.000 bolnikov molče trobenta...

Oni četrtek popoldne je bil v ljubljanski bolnišnici sprejet bolnik, ki je pri sprejemu dobil tekočo številko 20.000. Z njim je ljubljanska bolnišnica sprejela v letošnjem letu že 20.000 bolnikov, kar pomenja, da je zopet potolkla že vse doslej skoraj neverjetne rekorde. Lani je sprejela v vsem letu 32.000 bolnikov. Lani je tudi dosegla 20.000 sprejetih bolnikov kasneje, namreč 16. avgusta. 27. julija lanskega leta pa je bilo sprejetih v bolnišnico šele 18.300 bolnikov. Skok je izredno velik in dokazuje samo to, da se ljudje bolj in bolj zatekajo v ljubljansko bolnišnico, ki ima še vedno prav toliko po-

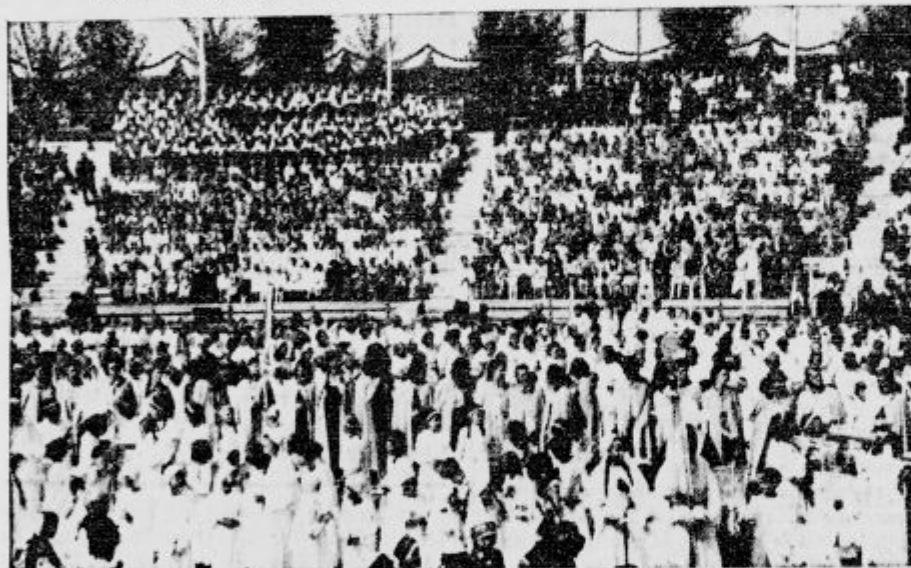
stelj in prostora kakor pred 20 leti. Uprava ljubljanske bolnišnice skuša ustreči vsem bolnikom, ki se iz krajev Slovenije zatekajo v bolnišnico, zato ker ve, da mnogi prihajajo po potrebi. Mnogi pa prihajajo samo zaradi tega, ker mislijo, da je v ljubljanski bolnišnici nega boljša kakor v banovinskih zavodih. Vsi ti naj se rajši zatekajo v banovinske zavode, ki imajo prav tako dobre zdravnike in večinoma lepše in udobnejše bolniške prostore. Le kogar napoti zdravnik izrecno v ljubljansko bolnišnico, ta naj tudi pride.

Pozdrav slovenskega fanta

Poljski akademiki na kongresu

Med mladinsko prireditvijo na Stadionu

Slovenski fantje korakajo v mogočnih kolenah v popoldanskem sprevodu proti hotelu Union

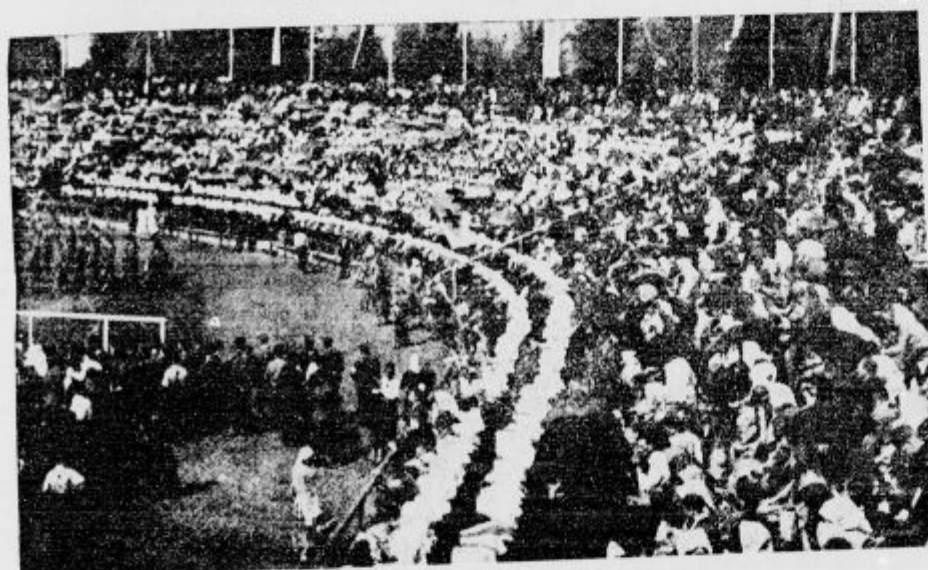
Narodne noše pozdravljajo kardinala legata na balkonu hotela Union

Slovenska dekleta korakajo k sprejemu kardinala legata

Pri legatovi sv. maši pred oltarjem na Stadionu

Na desni tribuni Stadionu med sv. maso

Dekletca v narodnih nošah med sv. maso na Stadionu v nedeljo dopoldne

Papežev odposlanec kardinal dr. Avgust Hlond ob prihodu v Ljubljano

Otroci med sv. obhajilom na Stadionu

Dve mladi deklici po sv. obhajilu na Stadionu sta se z vso vnemo lotili hlebkov, ki sta jih dobili za zajtrk

RAZGLED PO SVETU

NEMČIJA

s Skala zmečkala avto s štirimi potniki. Nalivi teh dni so na Koroškem povzročili strašno avtomobilsko nesrečo, ki je zahtevala 4 žrtve. Družba se je peljala s štirisedežnim avtom iz Linza proti vasi Matrei, ko se je nenadoma nad cesto utrgala 12.000 kg težka skal in padla na avto. Cesta je dobra, pregledna in nihče bi ne mogel misliti, da se tudi tod more pripetiti tako huda nesreča, ki je prišla od zgoraj. Nad cesto se namreč dviga strm breg masivnih skal, ki so jih nalivi razmočili, ena od teh se je zvalila v dolino prav v trenutku, ko je vozil mimo avto z omenjenimi potniki. Silna teža je vse, avto in potnike, tako zmečkala, da nikogar ni bilo mogoče spoznati. Le izpod robov skale so izlekli nekaj trupel in dokumentov, na podlagi katerih

so ugotovili indentiteto ponesrečencev. So to tri ženske, med njimi žena vozača, in vozač, lastnik avta. Njega niso dobili v reki, ki teče neposredno pod cesto, ne ob obali, zato domnevajo, da leži ves pod skalo, popolnoma zmečkan. Trupla, ki so jih mogli potegniti izpod skale, so prepeljali v Linz.

ŠPANIJA

s Huda trenja. V zmagovitem Francovem taboru je prišlo do hudih trenj med dvema strujama, ki sta bili edini, dokler je trajala borba proti boljševizmu. Ti dve struji se imenujeta: fašistično razpoložena »Falanga« in monarhistično navdahnjena. Falangiste vodi večji del civilisti, ki se bojev stvarno niso udeleževali. Drugo skupino pa predstavljajo v veliki meri aktivni generali in drugi, ki so

se vodilno borili za obnovo Španije. Kdo bo po skupni zmagi v Španiji vladal? Ali Falanga ali pa se vrne kralj v ustavno monarhijo. Nekateri generali so se uprli proti sedanjim močnim težnjam, da prevzamejo vladu civilisti — falangisti. Med njimi so slavni možje kot generali Queippo de Llano, Jague, Solchaga, Jordana. Razširile so se novice, da so bili odstavljani, nekateri celo aretirani. Izkazalo se je, da je bilo takšno poročanje pretirano. Vendar pa ostane dejstvo, da stoji Franco pred hudo izbiro. Španija pa je spet pred novimi težavami, kajti za obema nasprotujočima si strujama stojijo različni tabori velesil, za Falangisti Italija in Nemčija, za drugimi Anglija in Francija. Franco je zmagal v vojni. Sedaj mora zmagati še v miru.

AMERIKA

s Nepričakovani korak. Amerika je dosedaj veljala kot tista država, ki se v besedah bori proti Japoncem, dejansko pa služi zlat denar od njih s prodajanjem surovin in orožja. Ista Amerika je sedaj odpovedala trgovinsko pogodbo z Japonci, kar napoveduje ostro napetost med obema državama. Kako spraviti v sklad umik Anglije in naskok Amerike, danes ni mogoče razložiti, ker manjkajo še nekatera ozadja. Morda gre celo za dogovorjeno igro, katere zadnje poglavje bi bilo še bolj presenetljivo, namreč trozveza med Ameriko, Anglijo in Japonsko na Tihem morju.

JAPONSKA

s Ali je Anglija klonila? Na Daljnem vzhodu je prišlo med Japonci in Angleži do pogajanj, da bi se uredil zevajoči spor. Po pogajanjih pa je Anglija kar naenkrat nepri-

ga je voda potegnila v globino. Šele zvečer so ga našli, seveda že mrtvega. Fant je bil delavni član v prosvetnem in gasilnem društvu.

n Avto treščil v prepad. Na poti med Pečjo in Andrijevico, na znanem prelazu Čakor v višini 1850 metrov, je prišlo te dni do hude avtomobilske nesreče. Avtomobil, ki ga je šofiral neki Boškovič iz Andrijevice in v katerem je prostora samo za sedem ljudi, je odpeljal včeraj iz Peči s 14 potniki. Ko se je spuščal z vrha Čakorja, ga je vrglo s ceste v prepad. Trije potniki so bili na mestu mrtvi, ostali pa so vsi dobili težke poškodbe. Nesreča se je zgodila zato, ker je bil avtomobil preveč obremenjen.

n Gorelo je v tekstilni tovarni Ehrlich v Mariboru, v prostorih nove predilnice. Skode je 100.000 din.

n Zaga je zgorela Kristijanu Mravljaku pri Sv. Antonu na Pohorju.

n Kri si je zastupil. V mariborski bolnišnici je umrl 38 letni ključavničar drž. želez. Janez Lasnik. Iz Sušaka so ga premestili v Maribor, med vožnjo od Sušaka do Zagreba pa se je ponesrečil, ker so mu vaŕoni strli nogo. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico. Ker pa si je pri nesreči zastupil kri, je poškodbi podlegel.

n 60 požarov je že bilo letos v ptujskem okraju.

Besede

(Povest)

Spisal N. Velikonja, ilustriral akad. slikar L. Sušmelj

Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

»In tudi kal! Kal bi morali tudi čistiti!« je malomarno dejal Brus ter se ozrl v njega.

»Za božjo voljo, ali noriš!« je vzkipeł. »Kal? Ali hočeš imeti požar v strehi? Zdaj pri volitvah pa kal in naj ga ljudje očistijo sami! Zdaj vidim, da nisi pri pameti!«

Benko je široko hodil po občinski pisarni ter tolkel z ravnilom po dlani. Prišel je po živinski potni list za par volov, ki jih je bil kupil pri Bazku. »Da se mu nikamor ne mudi pod večer!« je postaval po pisarni. Bil je golorok in imel rokave privihane nad lakti.

»Vodnjake, da, ker mora biti zanje podpora, kal pa ne!«

»Če bi pa dejali, da je Rupar rekel, da morajo čistiti kal, da bomo imeli vode, da kapnice pa ni treba. Če bi to rekli!« je uprl pogled vanj.

»Kje si pa to imel!« se je razveselil Benko. »Jaz sem zmerom prav tako mislil. Gotovo sem rekel, ko sem bil pijan!« se je lagal. »To je moja misel, moja misel! Povedal bom ljudem!«

»Naša misel!« je pravil Brus ves vesel, da je Benko tako hitro sedel na njegov lim. »Naša misel! Volitve pa znate pripravljati!« ga je pohvalil.

»E, volitve so kakor kravja kupčija. Svoje blago moraš hvaliti in vpiti, tako vpiti, da ljudje drugih ne slišijo: da drugi nimajo časa poslušati, moraš ti vpiti dolgo. Dolgo in glasno in svoje hvaliti. Če se da, moraš tuje grajati. Na tih in šepetaje, da je skrivnost. Skriv-

nost je več vredna in bolj reže!« se je smejal in odvihoval rokave. »Zato moramo reči, da je Rupar za kal, Vidmar pa proti, ker bo koj dež, da je Vidmar za štirne, a Rupar proti, ker je občina razhodna. Če je razhodna, naj jih pa več naredi. Ali ne plačujemo davkov, ali ne gredo naši fantje k vojakom, ali niso poplali vseh vozov in živine? Kdor bo kaj zabavljaj, bo kaznovan, so rekli. Naj pa še dajo za kapnice! Za kale pa zdaj molčimo. Pravim, kale, ker nimamo samo tega velikega!« je pokazal skozi okno. »Morali bi potem očistiti vse, da bi bila pravičnost na dlan! Ali imajo ljudje zdaj čas, da bi jih čistili? Nimajo! Zdaj morajo nositi vodo, kadar je ne nosijo, so pa kali polni! Koliko časa že ni bilo dežja za kale?«

»Tri mesec!« je rekel Brus.

»Vidiš, pa ne bo do suhi? Zdaj pa še ta vročina. Le poslušaj škržata; kakor da je večni! Ali imate, da me pohladi? Samo šilec!«

»Imajo!« je odvrnil, a se za škržata ni zmenil, imel je polno skrb. Sedel je za mizo ter naslonil glavo. »Kdo bo župan?« je vzdihnil, da je še muha začudeno zbrenčala.

Benko je šel v pisarno. »Vročina!« je dejal, ko se je spustil na klop.

»Vročina!« je rekla Polonca.

Prinesla mu je frakelj. Da ga žganje najbolj ohladi. Izpil je v dušku. Naj še. In mu je prinesla še in šel.

Bil je že okajen, ko je razlagal, da hoče Rupar očistiti kal in ne mara štirin.

Polonca je bila šele dopoldne prišla, se počasi vživljala in je bila zelo prijazna; ko je Benko hotel še pijače, je zvedel, da je Vidmar šel v mesto. Cudil se je novi postrežnici, ki je govorila pred njim,

RAZNO

Rak in kajenje. V zdravstvenih knjigah se je večkrat pojavila trditev, da pospešuje hudo kajenje nastanek raka. Ta trditev je med kadilci zbudila seveda zelo veliko pozornost. Kakor pa kažejo najnovejši raziskave strokovnjakov za rakasta obolenja, ni med kajajo in rakom nobene zveze ali pa je le majhna. — Prof. Rolfo, vodja vseučiliškega zavoda za raziskovanje raka v Buenos Airesu, poroča, da je našel med 5000 bolniki z rakom v ustih in grlu le 24 hudih kadilcev, torej je mogel tak rakasto obolenje povzročiti le v manj nego 1 odstotku vseh primerov. Po njegovem mnenju pa niti v teh primerih ni nastal rak zavoljo draženja sluznice po dimu, temveč zavoljo kajenja slabih tobačnih izdelkov.

Spektroheliograf. Je to naprava, s katero je postavil ravnatelj zvezdarne na Mount Wilsonu dr. Hale sonce pod stalno nadzoreto. S tem aparatom je mogoče opaziti na površini sonca več podrobnosti kakor s najboljšim daljnogledom. — Spektroheliograf pa ni v rabi samo v Ameriki, am-

Škofijsko palačo je uničil požar

V noči od one nedelje na ponedeljek je v španskem Toledu izbruhnil velik požar, ki je napravil veliko škodo, največ na tamošnji slavni škofijski palači, ki jo je docela uničil. Ogenj je nastal okrog polnoči v lekarni, ki je bila nastanjena v pritličju palače. Tu so eksplodirale neke kemične snovi, nastal je ogenj, ki se je silno hitro širil. Okrog 1 po polnoči je bila v nevarnosti tudi dragocena stolnica, ki je po hodniku zvezana s škofijsko palačo. Ta hodnik so morali podreti, da ni ogenj prešel na stolnico. Zaradi silne vročine, ki tudi Španiji ni prizanesla, je gasilec primanjkovalo vode in v nekaj minutah je bila vsa palača v plamenih. Nadškof in primas španski kardinal Goma sam je vodil gasilna in reševalna dela in je palačo zapustil šele v zadnjem hipu, ko se že nič več ni moglo

rešiti. Palača je pogorela do tal. Rešili so le najdragocenejši del knjižnice.

Toledo je kulturno in duhovno središče Španije in je ohranil svoj čar tudi še potem, ko je Madrid postal glavno mesto. Junaštva toledskih junakov in Alcazarja so nesli njegovo ime po vsem svetu. Mesto je polno stavb iz rimske, zahodno gotske in mavrijske dobe. Stolnica je ena izmed najlepših gotskih cerkvenih stavb Španije. S stolnico zvezana škofijska palača je slovela zlasti po svoji knjižnici, ki je hranila nad 70.000 knjig in več dragocenih rokopisov. Ta dragoceni zaklad je po požrtvovalnosti nadškofa-kardinala rešen, pogorela pa je kapitelska dvorana z vso zgodovinsko opremo. Škofijska palača je bila zgrajena v 18. stoletju.

čakovano klonila, sprejela japonske zahteve, priznala japonsko oblast na zaseden Kitajskem in obljubila, da ne bo ničesar storila, da bi Japonce ovirala pri njihovem pomirjevanju Kitajske. Kaj je Anglijo pripravilo do tega, da se je pred Japonci umaknila, danes ne vemo. Morda so bili računi na dolgo bodočnost, ko ima vedno tisti prav, ki zna pravilno čakati. Morda je bil posredni pritisk vilno čakati. Morda je bil posredni pritisk na Rusijo, ki se z Anglijo kljub 4 mesece trajajočim pogajanjem noče sporazumeti za politično zvezo, da bi se le sporazumela iz strahu, da ne bi Anglija in Japonska sklenili med seboj kakšne zveze. Vsekakor je Anglija s tem, da je pred Japonci klonila, pokazala, da se bo na vsak način obvarovati tega, da bi se morala boriti hkrati v Evropi in v Aziji in da bo rajši v Aziji čakala, da čas prinese rešitev. v Evropi pa da bo strogo pripravljena.

DROBNE NOVICE

250 angleških bombnikov je zopet letelo nad Francijo.

Bivši albanski kralj Zogu se namerava stalio nastaniti na Angleškem.

Za 450 milijonov lir so zadnje čase naročile v Italiji raznih vozil Romunija, Jugoslavija in Bolgarija.

Milijardo frankov za pospeševanje rojstev je določila francoska vlada...

Posebno pismo sv. očeta je te dni odnesel kardinal Gaspari amerškemu predsedniku Rooseveltu.

Velika skladišča pšenice bo Anglija urenila v Kanadi za primer morebitne voje.

Hitler bo višek svojih uspehov dosegel v začetku septembra, prorokujejo njegovi zvedogledi.

NOVI GROBOVI

n Mrtvi vas pozdravljajo. V Slovenjem Gradcu je umrl 60-letni Videčnik Franc, posestnik iz Gaber pri Šoštanju. — V Murski Soboti je odšel v večnost Niko Gabrijelič, gojenec-narednik pomorske vojne akademije. — V Mariboru so djali v grob Amalijo Kocmur vdov. Lovrenčič. — V Celju je zapustil solzno dolino dijak 8. razr. gimn. Rado Lukežič. — V Celju so položili v grob Tomaža Graha, učitelja v p. — V Petrovgradu je umrla Emilija Schneider roj. Thuma. — V Ljubljani so umrli: Kristina Komidar, odvotnik dr. Karel Sturm in Valerija Bensa roj. Gomišček. Daj jim, Gospod, večni mir!

RADIO LJUBLJANA

Spored Radia Ljubljana od 3. do 10. avgusta 1939

Četrtek, 3. avgusta: 19.25 Narodopisno predavanje o priliki mariborskega festivala slov. nar. običajev. 20.10 Slovenščina za Slovence. — Petek, 4. avgusta: 20.30 Vesel živalski krog. — Sobota, 5. avgusta: 18 Prenos promenadnega koncerta iz Rogaske Slatine. 20 O zunanji politiki. — Nedelja, 6. avgusta: 9 Prenos iz Ptuj. 10.30 Prenos iz Rogaske Slatine. 15 Prenos koncerta iz Ptuj. 17 Kmetijska ura: Gospodarska navodila in tržna poročila. 17.30 Prenos promenadnega koncerta iz Rogaske Slatine. 20 Citraški trio 20.30 Prenos simf. koncerta iz Rogaske Slatine. — Ponedeljek, 7. avgusta: 13.20 Klavirski koncert. 20.10 Mesečni slovestveni pregled. — Torek, 8. avgusta: 20.10 Cilji in nameni narodno obrambnega dela. 20.30 Prenos koncerta vojaške godbe iz Maribora. — Sreda, 9. avgusta: 13.20 Kitarški teret. 18.30 Mladinska ura: Opazuj in poskušaj. 19.30 Slike iz narave. 20.10 Zena in tovarniško delo. 20.30 Koncert Delavskega glasbenega društva.

185.000 vojakov in 25.000 mornarjev sodeluje pri velikih vajah angleške vojne sile.

Varšava, prestolnica Poljske, ima po zadnjem ljudskem štetju 304.200 ljudi.

pak tudi v Švici in v drugih evropskih državah, imajo ga pa tudi v Indiji. Z njim upajo moderni nebolgi, da bodo odkrili čim več sončnih tajnosti. Največje upanje polagajo v ugotovitev, v kakšni medsebojni zvezi so izbruhli na soncu z magnetnimi viharji na zemlji. To vprašanje zanima posebno milijone poslušalcev radia, kajti čeprav še ni docela gotovo, vendar je jasno, da imajo magnetni viharji velik vpliv na prenašanje glasov skozi zračne plasti.

»Prijeteljski« razgovor. Urša: »Joj, kako dolgo se že niava videli. V teh desetih letih si se postarala, da sem te komaj spoznala.« — Mica: »Da, tudi jaz bi te ne bila spoznala, če ne bi imela na sebi iste obleke, kot pred desetimi leti.«

Na izletu: Izletnik: »Povejte no, mož, kaj pa delate poleti od nedeljah popoldne?« — Kmet: »Jaz priveržem živino, poženem kuretnino v hlev in ga dobro zaprem, zaklenem otroke v sobo, denem psa na verigo, in se brezskrbno vadem v krčmo — tako smo zavarovani vsi, da nas kakšen avtomobil ne povzeli.

»Potem smo sami« je kimal z glavo in jo hotel vžepniti v stegno.

Polonca je zardela in ga udarila po roki.

»Poročen dedec!«

Čudno jo je pretreslo.

»Kaj si dovoli?«

»I, kaj boš, temu se boš morala privaditi. Kako pa boš v Trstu, kamor hočeš. Temu treba se privaditi, sprva sicer težko gre!« je skušal ponoviti popevko, ki jo je bil bogve kdaj slišal v Gorici. Polonca pa se je obrnila, kakor bi čutila na sebi madež.

XXVII.

V koga je Rutar vrgel poleno?

Kdo bo župan? Ali bo Rutar ali Vidmar ali Polanc? Ljudje so se vznemirjali. Razdelili so se in se glasno pogovarjali. V Dolini pa so se fantje stepli in da je gnil vsak svoje. Orožniki da so jih hoteli prijeti, a so zbežali, ko so prišli. Skozi okno v kamri in da si je Lazkarjev prerezal roko. Vidičevega da so ujeli, ker je zdaj tako jasna in svetla noč. Tako svetla, da se vidi na Krasu vlak. Vidi se dimnat trak, ki se vleče po dolini. Kdo bo župan? Če bi mogli zvedeti, toda odborniki da sami premišljujejo, ker snoči da so zasliševali orožniki Vidmarja. Da je on narezal kolesa. Mlakar da je na Pezdinici govoril z Grmom, medtem je Vidmar—

Vidičev se je smejal in tolkel po mizi, da je oštr dvakrat prišel pogledat, ali je treba nesti čepinje na grobljo.

»In do Bazkove senožeti je prinesel seno na glavi ali kako? Oslil! Če bi bilo kolo nažagano, bi se bilo

zdrobilo na grdi poti izpod Skuka, pa je zdržalo, četudi smo morali držati voz, kakor bi bili nori. Plesal je in se sukal, nagibal se in ritel, da so nam popadali klobuki. Drži v tej suši in vročini, ko je tako soparno in vse znojno. Voz je škripal in se zaganjal, oje je konje tolklo po gobcih, da so glave moleli stran, pa bi se ne zlomilo našagano kolo! Oslil!

Pljunil je in spet tolkel po mizi.

Podkapaški je trdil, da je moralo biti kolo našagano. Tudi on je tolkel po mizi, grdo gledal ter vpil:

»Če bi ne bilo našagano, bi orožniki ne poizvedovali in voz se ne bi bil zvrnil na gladki cesti. Sam praviš, da ste ga morali držati. To govori zame! Pod Skukom! Držali ste, tako je odletel, pa se ni zvrnil, na gladki lepi cesti pa bi se! Pripoveduj to stari teti, če bo hotela poslušati, ne meni. Zvrnil se je, ker so bila kolesa našagana!«

»In na Pezdinici se je bil ustavil! Ali se ni nekdo sukal okoli voza? Kaj pa bo, a?«

»Kdo?«

»Ne vem kdo! Nič ne rečem.«

Pogovor je odkril, da Vidmar ne mara štirin in hoče, da kopljejo kale, a Rutar, da ne mara drv, naj si župnik in nadučitelj pomagata sama, da bi France vrgel Siegla, če bi ne bilo Andreja, da je bila Rezka v strahu in ni hotela spregovoriti s Francetom.

»Pri kapeli so počivala dekleta, ki so nesla vodo in so videle: Siegla je moral France nesti, ker ga je tako potolkel po glavi!« je široko zamahnil po zraku Podkapaški.

(Datje prih.)

Zahtevajte v vseh javnih lekarnah najboljši dnevalnik »SLOVENEČ!«

PO DOMOVINI

† Jožef Simončič

Na Bregu pri Litiji je 26. julija umrl g. Jožef Simončič, ugleden posestnik ter lastnik žage in mlina. S pokojnikom je odšel v večnost mož lepega in plemenitega značaja, zaradi česar je bil daleč na okrog zelo spoštovan in priljubljen. Vsa je moral imeti spoštovanje pred njegovim izrazitim katoliškim prepričanjem in življenjem. Vera mu ni bila samo prazna beseda, marveč je bil moč, ki je iz vere tudi ves živel. Zelo je bil vdan Cerkvi in duhovnikom in se je vedno znal postaviti v bran za pravice in ugled Cerkve in vere. Njegovo hišo je preveval pravi krščanski duh. Nikdar ni prihajal v njegovo hišo protiverski ali brezbavni list, marveč samo izrazito katoliško časopisje. Kljub velikemu delu, ki ga je imel doma na kmetiji, v mlinu in žagi, se je tudi zanimal za javna vprašanja. Bil je dolgo let občinski odbornik občine Litija, dokler ga ni nasilni živkovičev režim razrešil. Politično je bil vsekdar zaveden član bivše SLS in sedaj JRZ. Za njega se mi bilo treba prav nikdar bati, da bi ga kdo pregovoril in glasoval za nasprotnega kandidata. Bil je tudi dolgo vrsto let odbornik Hranilnice in posojilnice in Kmetijske zadruge v Smartnem pri Litiji, kjer je s svojo izkušnostjo in ugledom mnogo pripomogel k lepemu razvoju teh dveh zavodov. Naj blagi pokojnik uživa večno plačilo, žalujoče pa naj tolaži dobri Bog.

Planinska slavnost na Kolcah

4. bo v nedeljo, dne 6. avgusta.

Ta dan praznuje 30 letnico svojega majestvna naš rvesti naročnik Franc Klemenč od Sv. Ane. Za ta jubilej so mu lastniki Kolc postavili spomenik z vdelanim križem in napisom:

Froncu v spomin za 30 letnico vestnega oskrbovanja planšarstva na Kolcah 1909—1939. Bil je prvi gostilničar na Kolcah, kjer je polnih 27 let nudil ljubiteljem planin svojo priznano gostoljubnost in našega misijonarja Ignacija Knoblarja, ne turistu na Kolcah.

Ta spomenik bo blagoslovljen 6. avgusta po-

poldne ob 2., dopoldne ob 10. pa bo v kapelici sv. maša v zahvalo za božje varstvo.

Majar Fronc je tudi ključar planinske kapelice na Kolcah in pot na Veliki vrh se po njem imenuje Froncova pot. Njegovo ime je torej tesno zvezano s Kolcami in bomo ljubitelji Kolc v velikem številu pohiteli na slavnost.

Naj ga Bog obrani Kolcam in planincem še mnogo let!

Tabor na Vrhniki

Notranjski prosvetni tabor na Vrhniki. Zaradi nepredvidenih ovir se ni mogla izvršiti blagoslovitev novega Prosvetnega doma na Vrhniki dne 11. junija. Preložitni smo morali za dva meseca. Zdaj je dokončno določen Notranjski prosvetni tabor na Vrhniki za dne 20. avgusta z nespremenjenim sporedom. Ker naa loči od tega dne le še malo časa, razpošljemo v tem tednu velika vabila za naš tabor organizacijam, ki naj jih blagovolijo razobesiti na vidnem mestu. Zanimanje za ta notranjski tabor raste. Z gotovostjo lahko računamo, da bo to največja prireditev, kar jih je kdaj bilo na Vrhniki. Prepričani smo, da bo dne 20. avgusta Vrhnika privabila več tisoč gostov, ki bodo hoteli biti priča veliki manifestaciji slovenske katoliške mladine.

Iz raznih krajev

Škocijan pri Mokronogu. Iz vseh katoliško usmerjenih organizacij v Škocijanu se je ustanovil pripravljalni odbor, kateri je prevzel težko nalogo, da v Škocijanu sezida velik prosvetni dom, ki naj nosi ime našega misijonarja Ignacija Knoblarja. Dom naj bi služil naši mladini, da se bo prosvetno in gospodarsko izobraževala in pripravljala za bodoče delo. Vse naše organizacije zaradi pomanjkanja prostora ne morejo priti do pravega razmaha. V domu bi bil tudi zdravstveni dom, katerega bo vodil zdravnik dr. Debeljak. Polog doma bomo postavili tudi spomenik vojnim žrtvam naše župnije. Dom naj bi bil mogočen spomenik naše zavednosti in napredka naših organizacij ter v

splošni blagor našega naroda. Pripravljalni odbor bo priredil dne 10. septembra veliko tombolo za dom. Prosimo vsa okoliška društva in tirdke ter dobra srca, da pripomorejo s primernimi darovi graditi nam prepotrebni dom. Vsa dar ali dobitek je nam dobrodošel. S tem domom se bomo najbolje in najlepše oddolžili velikemu misijonarju in rojaku Ignaciju Knoblarju in bomo veliko storili za naš napredek.

Kolovrat. V nedeljo, dne 6. avgusta, bo na Strmi njivi cerkveno opravilo obitajno kot druga leta. Na predvečer bodo litanije in prilika za spovedovanje. V nedeljo bosta dve sv. maši, in sicer ob 6. in 10. Prosimo, da bi romarji darovali, da se bodo mogla izvršiti prepotrebna popravila pri cerkvi. V juniju je bila blagoslovljena nova prepotrebna brizgalna. Blagoslovitev je izvršil župnik Franc Učakar, botrovala sta pa naš poslanec dr. Lavrič in tukajšnja rojakinja gospa Olgič Angela, ki je prišla iz Novega mesta. Pri tej priliki je nastopil cerkveni pevski zbor z več narodnimi pesmimi. Dograjena je nova mežnarja. Prav čedna stavba. Dne 20. julija je gorela Kolovraška reber. Pogorelo je nad 2000 kv. metrov. Domači in trojanski gasilci so z velikim naporom omejili požar.

Poljsnik pri Litiji. Ko je prišlo žalostno sporočilo, da je umrl naš bivši župnik Jernej Kovič in naznanil njegovo smrt larni zvon, je vsa lara silno pretreslo in ljudje kar niso mogli verjeti, da dobrega gospoda župnika ni več med živimi. Pokojni gospod župnik Kovič je bil na Poljsniku 24 let in je bil zaradi svoje ljubeznivosti in dobrote pri faranih zelo priljubljen. V njegovem župnišču na Poljsniku je bilo vedno dosti obiskovalcev. Obiskovali so ga farani, kjer je vsak dobil primeren nasvet ali tolažilo. Obiskovali so ga reveži, katerim je bil pokojni župnik velik dobrotnik. Vse jim je razdal, da velikokrat sam ni nič imel. Prav radi so pokojnega župnika obiskovali turisti in lovci. Sam je bil namreč navdušen lovec in bil zato med lovsko bratovščino zelo priljubljen. Mnogo poljskih faranov je pohitelo na njegov pogreb, da se v imenu župnije poslovijo od dobrega gospoda. Gospod naj mu obilo poplača, kar je dobrega storil za naše Poljsčane.

Medlika. Dne 23. julija smo blagoslovili na Božakovem motornu brizgalno. Botrovala sta ban dr. Natlačen in Ljuba Težakova iz Zagreba. Blagoslovitev je izvršil metliški prošt Klemenčič. Castilcem sv. Ane sporočamo, da bo šentanska opravilo pri podružnici Sv. Ane v Vidoviških v nedeljo, 6. avgusta. Sv. maši bosta ob 8. in 10. Pridite v

31

Gospod Volodijovski

»Če bi ti mirno sedela,« je dejal, »bi se ne protivil, ali ti bi šlo začela takoj razgrajati in dreviti konja, to pa ugledu gospe poveljnikove ne pristaja.«

Baša je bila srečna in vesela kakor ptičica. Odkar se je poročila, je imela v svojem življenju dve največji želji; prva je bila, da bi dala Mihaelu sina, druga pa, da bi bivala s malim vitezom vsaj leto dni na kakšni postojanki v bližini Divjih poljan in bi tam na robu pustinja živele vojaško življenje, se naučila vojne in prigod, se udeležila pobodov, na lastne oči gledala stepe in izkusila nevarnosti, ki je o njih toliko slišala že v najmlajših letih. O tem je sanjala, ko je bila še dekle, in glej, zdaj so se ji imele sanje uresničiti in še povrhu ob strani ljubljenega moša in najljubšega četnika v ljudovladi, o katerem so pravili, da zna sovražnika iz tal izkopati.

Mlada polkovnikova žena je čutila krila na ramenih in tako veliko radost v prsih, da jo je trenutno obhajalo veselje, da bi kritala in skakala, toda zadrževala jo je misel na ugled. Zakaj obetala si je, da bo resnobna in da si bo pridobila strašansko ljubezen vojakov. Zaupala je te misli gospodu Zaglobi, on pa se je prizanesljivo smejal in dejal:

»Saj boš tam res ofeace v glavi in velika osehnost, to je gotovo! Zenska na postojanki — to je zares redkost!«

»V stiski pa jini dam tudi zgled.«

»Česa?«

»Mostra pa! Bojim se edino le, da bodo za Hreptovom stala še poveljstva v Mohilovu in Raškovo prav tja do Jahorlika in da Tatarjev še za zadržavo ne razgledam.«

Naj pa se edino tega bojim, svedra ne tano, ampak zaradi tebe, da jih bomo še presocelo

videli. Kaj pa misliš, da so čambuli obvezani, da morajo iti na vsak način na Raškov in na Mohilov? Saj pridejo lahko naravnost od vzhoda iz step ali pa se tudi privlečejo po moldavski strani Dnestra in krenejo preko meje ljudovlade, kjer hočejo, lahko tudi višje od naa, za Hreptovom. Seveda če bi se zelo razglasilo, da sem se jaz nastanil v Hreptovu, se ga bodo ogibali, ker me že zdavnaj poznajo.«

»A Mihaela pa ne poznajo? A Mihaela se pa ne bodo ogibali?«

»Tudi njega se bodo ogibali, razen če pridejo z veliko silo, kar se lahko pripeti. Naposled pa jih on sam poide.«

»To je tisto, saj sem vedela, da bo takol! Ali je tam v Hreptovu že prava pustinja? Saj to ni tako daleč!«

»Da bolj pristna biti ne more. Nekdaj, ko sem bil še jaz mlad, je bil ta kraj obljuden. Hodilo se je od hutora (selišča) do hutora, od vasi do vasi, od mesteca do mesteca. Poznal sem jih in pogosto tod potoval! Spominjam se, ko je bila Ušica trdno mesto, ki je zasluzila to ime! Gospod Koniepolski, oče, me je tu povijal za starost. Potem pa je prišla razbojniška inkurzija (pod Hmielnickim) in vse je razpadlo. Ko smo, vidiš, tod jahali po Halško Strzetuskega, je že bila pustinja, potem pa so še okoli dvajsetkrat šli čambuli preko nje. Zdaj je gospod Sobieski te kraje zopet integral kozastvu in tatarstvu kakor psu iz gobca... Ali ljudi je tu še malo, samo roparji sedijo v grapah...«

Tu se je začel gospod Zagloba razgledovati po okolici in kimati z glavo, spominjajoč se nekdanjih časov.

»Moj Bog,« je pravil, »takrat, ko smo jahali po Halško, se mi je zdelo, da mi tiči starost za pasom, zdaj pa mislim, da sem bil mlad, saj je

»Z desnega brega, s romunske ali besarabske strani.

tega blizu štiriindvajset let. Mihael je bil še golobradec, ki ni imel na ustih dosti več dlak kakor jaz na pesti. A to okolico pomniš še tako, kakor bi bilo to včeraj! Samo grmovje in gozdovi so bolj zarasli, odkar so agriclae (kmetje) odšli...«

In res so za Kitagrododom takoj prišli v velike gozdove, ki so takrat po večini pokrivali tisti kraj. Vendar so se ponekod, zlasti v okolici Studenice, namerili na odkrita polja in tedaj so videli Dnestrov breg in deželo, ki se je razprostirala na oni strani reke tja do višin, ki so na moldavski strani zapirale obzorje.

Globoke grape, bivališča divjih zveri in divjih ljudi, so jim presekavale pot, včasih ozke in strme, včasih bolj odprte z lahko nagnjenimi pobočji, zarasli s glubo puščo. Melehoivičevi Lipki so se previdno poglabljali vanje, in ko je bil konec sprevoda še na visokem robu, je začetek stopal navzgor kakor izpod zemlje. Često sta morala Baša in gospod Zagloba stopiti iz kočije, zakaj, dasi je Volodijovski pot kolikor toliko utrli, je bila vožnja vendarle nevarna. Na dnu grap so izvirali studenci ali tekli, šumljaje po kamenju, bistri potoki, ki so zbirali pomladansko vodo iz snega po stepah. Čeprav je sonce še močno ogrevalo gozdove in stepe, se je vendar v teh kamnitih globinah skrival oster hlad in nenadno objel popotnike. Gozd je obdajal skalnata pobočja in se kopljal še na robovih, mračen in črn, kakor bi hotel one vrtnice zaščititi pred zlatimi sončnimi žarki. Sem ter tja pa so bili celi kosi gozda polomljeni in podrti, debela porazmetana drugo čez drugo v divljem neredu, veje okleščene in zbite na kupe, popolnoma suhe ali pa tudi pokrite z zarjavim listjem in iglami.

»Kaj se je zgodilo s tem gozdom?« je vprašala Baša gospoda Zagloba.

»Sem ter tja utegnemo to biti stare zaseke, ki so jih napravili deloma prejšnji prebivalci proti ordi deloma pa tudi razbojništvo proti našemu vojakstvu. Včasih pa gospodarijo po gozdu tako

obilnem številu. — Pri obiranju hrušk je padel z lestve posestnik Franc Krašovec in si zlomil roko. Iskati je moral pomoči v bolnišnici. — Na mladinskem taboru v Novem mestu so nastopile Belokranjke iz Metlike. Delo na novi cesti Draščič-Krmačen se bliža za letošnji konec. Škoda, da je zmanjkalo kredita in se delo ne bo moglo nadaljevati, ker so ljudje tako zelo potrebni za službo in voljni dela.

Čaglje v Slaveniji. Zaradi velike suše nam poljski pridelki prav slabo obetajo; koruza in krompir se kar sušita. — Preteklo nedeljo so bile v naši farni cerkvi molitve v namen kongresa Kristusa Kralja.

Zagorje pri Kosjem. Dne 5. in 6. avgusta se pri nas vrši velik romarski shod. Leskovačka nedelja je namreč znana daleč naokrog, saj leto za leto privabi obilo Marijinih častilcev v prekrasno svetišče Zagorske Matere božje. Za romarje bo z vsem poskrbljeno. Pridite!

Vransko. Vsa Savinjska dolina se živahno zanimala za veliko prireditev, ki bo na Vranskem v nedeljo, dne 13. avgusta, ob priliki blagoslovitve novega Slomškovega doma. Tudi vsa sosednja društva in odseki na Kranjskem kar tekmujejo, kdo bo prišel v večjem številu v obmejni vranski kot. Saj pa bo to res dogodek, ki bo izredno pomemben za Vransko, kjer že 10 let ni bilo nobene večje prireditve. Lepšega uspeha, kakor je zgrajitev novega prosvetnega doma, Kat. prosvetno društvo za svojo 35. letnico ni moglo pokazati. Šele sedaj bo mogoče začeti prav preoblikovati lice tega lepega kotička Savinjske doline, ki je katoliška mladina dobila svoj tako nujno potreben dom. — Spored celodnevne prireditve je naslednja: Na predvečer dne 12. avgusta bodo po najlepših razglednih točkah župnije zagoreli kresovi. Drugi dan bo ob pol 9. sprejem gostov; prireditve se udeležijo tudi njih pokrovitelji g. ban. dr. Natlačen. Ob 9. bo povorka po trgu, ki bo na koncu krenila v cerkev, kjer bo ob pol 10. najprej slovesni cerkveni govor, ki ga bo imel vranski rojak, spiritual mariborskega bogoslovja g. Anton Karo. Zatem bo služba božja, ki jo bo opravil predsednik Prosvetne zveze g. Jožef Hohnjec. Po končani službi božji bo odhod pred novi dom, kjer se bo takoj nato izvršila blagoslovitev. Sledilo bo veliko prosvetno zborovanje pred novim domom, na katerem bodo govorili: predsednik Prosvetne zveze gosp. Jožef Hohnjec, podpredsednik Narodne skupščine gosp. Alojzij Mihelič in župan vranske občine g. Franc Pečovnik. Popoldne ob pol 3. bodo večernice in po

Pismo iz južne zemlje

Medtem ko štejete doma pasje dni, nam mrzel veter piha doli od juga. Tisto, kar je doma burja, je tukaj »Pampero«, veter ki pride iz Pampe. Kar kosmato ovčje kožo sem si navil okoli uge, da me ne zebe... tako je tukaj pozimi.

Pa nimamo kdo ve koliko časa misliti na mrz. Moramo kar gibati. V juniju smo imeli celo vrsto lepih slovesnosti, s katerimi se moramo kar malo pohvaliti, saj drugi nas tako nihče hvalil ne bo, če se ne bomo sami.

Praznovali smo svetogorske slovesnosti. Saj tukaj je največ naših izpod Svete gore. Malo je takih, ki ne bi romali pred odhodom v Ameriko na Sveto goro pri Gorici, da se Mariji priporočijo za dolgo pot v Ameriko pa tudi za pot skozi življenje.

18. junija smo praznovali svetogorsko 400 letnico z vso slovesnostjo, ki jo mi znamo. Slovenska šolska sestra Alfonza, ki v Rosariju uči na slovenski šoli, in je tudi profesorica slikarstva, nam je na platno naslikala dve prekrasni podobi svetogorske Kraljice. Eno smo namenili za našo kapelo na Paternalu, drugo pa za kapelo na Avelanedi.

Ni kaj lepo se nam ni zadržal dan 18. junija. Pa vendar se je zbralo mnogo naroda, bilo je kakih 600 ljudi. Naša kapela je bila čisto polna. Med lepim petjem se je slovesnost vršila in je bilo marsikatero oko solzno od besed, ki so bile govorjene, ob pesmi, ki smo jih slišali in ob spominih, ki so se budili.

Deklice v belem so v procesiji ponesle svetogorsko podobo, ovito s krasnim vencem. V nepozabnem spominu bo ostal ta dogodek vsem.

Pa tudi Vi tam doma ga boste lahko doživljali z nami, ko boste imeli priliko videti tudi film, ki smo ga snemali ob tej izredni priliki.

večernicah velik telovadni nastop v bližini doma, pri katerem sodelujejo vsi odseki in krožki savinjskega okrožja. Na telovadnici bo imel kratek nagovor zastopnik celjake podzveze. Pri vsej prireditvi sodeluje odlična godba salezijancev iz Radne. Spominski znaki, ki dajejo obenem tudi pravico za stojišče pri telovadnem nastopu, bodo stali 5 din, za sedeže se bo doplačalo še 5 din. — Torej še enkrat: vsi, od blizu in daleč, vljudno vabljeni 13. avgusta na Vransko!

Isti dan smo imeli prelepo slovesnost tudi popoldne. Imeli smo telovsko procesijo skupno z župnijo na Paternalu, katere se je vdeležilo kakih 400 naših, nato pa še našo posebno slovesnost.

25. junija se je spet vršila naša svečanost z vsem sijajem na Avelanedi. Tudi tam smo blagoslovili podobo svetogorske Marije in tako s tem dogodkom še bolj povzdignili slovesnost tretje obletnice slovenske službe božje med našimi Prekjurci. Doživeli smo prelep spominski dan, o katerem bodo v marsikateri hiši brali vesela sporočila in tudi dobili za spomin naše svetogorske podobice, ki smo jih dali izdelati za tisto priliko.

25. junija je bil pa praznovan tudi Vidovdan na zelo pomemben način. Postavljen je bil temeljni kamen jugoslovanskemu domu na Dock Sudu, to je v tistem predmestju Buenos Airesa, kjer naših ljudi največ, posebno Dalmatincev. Narčje za novi dom je izdelal arhitekt Viktor Sulčič, Slovenec, strokovnjak, ki uživa velik sloves in je njegovo ime napisano že na marsikateri veličastni stavbi v Buenos Airesu. Na slovesnosti se je zbralo silno veliko naroda, ki so se potem povesečili od pečenih jančih.

Novi dom bo imel dvorano za 1000 gledalcev. Medtem ko z zanimanjem zasledujemo priprave na veliki ljubljanski kongres, se pa tudi mi pripravljamo na velik dogodek, ki bo velika prireditev v proslavo 400 letnice Svete gore, namenjena tudi tukajšnji javnosti. Večina programa bo v španskem jeziku, da bomo tudi drugim narodom lahko povedali nekaj tistega, kar nas boli in kar nam je v tolažbo.

20. avgusta upamo, da bomo doživeli dan, ki bo spet nekaj doprinesel k poznanju skritega koščka slovenske zemlje in slovenskega imena.

Na ljubljanski kongres bomo poslali pa le naše želje in spremljamo ga z našimi molitvami.

Vas vse pa prav toplo pozdravljamo vsi dobri Slovenci v Argentini. Janez Hladnik.

★

Sv. Marjeta niže Ptaja. Huda suša, ki smo jo imeli do sedaj, je bila ugodna za vinograde in za mlave, ki se je letos pri nas izvršila v zelo hitrem času. Še precej obilen žitni pridelek so hitro omlatili razen ročnih mlatic in v gepeljev dve

tudi moldavski viharji in v teh viharjih se bojujejo med seboj, kakor pripovedujejo stari ljudje, volkodlakt ali celo hudiči.

»Ali si, gospod, kdaj videl boje hudičev?«
»Videl — videl jih nisem, slišal sem pa, kako so hudiči od veselja vzklikali u-ha, u-ha! Vprašaj Mihaela, saj jih je tudi slišal.«

Baša, čeprav pogumna, se je vendar nekoliko bala hudobnih duhov in se je zato takoj začela križati.

»Strašni kraji so to!« je rekla.

In v resnici je bilo v nekaterih grapah strašno, ker ni bilo samo mračno, ampak tudi gluho. Veter ni vel, listje in vejice dreves ni šelestelo; slišal se je samo topot in prhanje konj, škripanje voz in kriki voznikov na bolj nevarnih mestih. Včasih so tudi Tatarji ali dragonci zapeli, toda pušča sama ni dala nobenega človeškega ali živalskega glasu od sebe.

Kakor so grape mrko vplivale na razpoloženje, tako so se gornji kraji, tudi tam, kjer so se razprostirali gozdovi, veselo odpirali pred očmi karavane. Vreme je bilo jesensko, tiho. Sonce se sijalo na nebeškem svodu, na katerem ni bilo nobenega oblaka in lilo obilen blesk na skale, polja in lesove. V tem blesku so se zdele smreke rdeče in zlato in nitke pajčevin, porazočene med vejicami dreves in bilkami stepnih trav, so se svetile tako močno, kakor bi bile iz samih sončnih žarkov atkane. Bilo je že sredi oktobra, zato so se začeli pliši, zlasti tisti, ki so za hlad občutili, seliti iz ljudevlade k Črnemu morju; na nebu so se videli klini žrjavov, ki so leteli z glasnim krikom, in gosi in krčela rac.

Tu in tam so visoko v nebesni modrini pluli na razprostrti peruti orli, grozni zračnim prebivalcem; ponekod so plenzarili jastrebi počasi krožili po zraku. Vendar pa ni manjkalo, zlasti na prostem polju, tudi takih ptic, ki se drže zemlje in se rade skrivajo v visoki travi. Vsek trenutek so s šumom bežala izpod konj lipkovskih konj krčela rjastih pereb; nekočkrat je

zagledala Baša od daleč tudi na stražni stoječe droplje in ob tem pogledu so ji planila lica in se ji oči začele svetiti.

»Z Mihaelom jih bova lovila s hrti!« je klicala in pliskala z rokami.

»Ako bi bil tvoj mož kak domator (krotilec),« je rekel Zagloba, »bi mu pri taki ženi hitro brada osivela, ali jaz sem vedel, komu te moram dati. Druga bi bila vsaj hvaležna, he?«

Baša je takoj poljubila gospoda Zagloba na obe lici; to ga je zelo ganilo in rekel je:

»Na starost je človeku ljubše srce tako mlo kakor topli zapeček.«

Potem se je zamislil in dostavil:
»Res žudno, kako sem vse svoje življenje ljubil ta ženski spol, pa če naj bi povedal, zakaj, sam ne vem, ko je vendar slab in varljiv in lahkomisljen... Le da je slaboten kakor otrok; naj torej katero zadene kakšna krivica, pa ti takoj srce piska od usmiljenja. Objemi me no še, ali kaj?«

Baša bi bila rada ves svet objela, zato je takoj ustregla želji gospoda Zaglobe in vozila sta se dalje v najboljšem razpoloženju. Šli pa so zelo počasi, ker voli, ki so se pomikali zadaj, niso mogli hitreje stopati, bilo pa je nevarno pustiti jih sredi teh gozdov z majhnim številom ljudi.

Čimbolj so se bližali Ušici, tembolj je postajal kraj hribovit, pušča še bolj gluha, grape globokejše. Vsak čas se je kaj pokvarilo pri vozovih, vedno zopet so konji plesali, kar je povzročalo znatno izgubo časa. Stara cesta, ki je šla nekoč do Mohilova, se je tekom dvajsetih let tako zarasla, da je bilo ponekod komaj videti njene sledove. Zato so se morali držati poti, ki so jih utrlj prejšnji in zadnji prehodi vojsk; seveda so bile čisto krive in obenem zelo težavne. Tudi ni bilo brez nesreče.

Pod Melebovičem, ki je jeznil na čelu Lipkov, je spodrnilo konju na pobočju grape, tako da se je zvalil na kamenito dno. Ne brez škode za jezdec: le-ta si je tako silno razbil glavo na

temenu, da je za nekaj časa izgubil zavest. Baša in Zagloba sta se takoj presedla na konja, ki so ju vodili za njima, Tatarje pa je ukazala mlada poveljnikova gospa položiti v kočijo in ga prevodno peljati. Odslej je pri vsakem studentu zadržala pohod in mu z lastnimi rokami obvezovala glavo z obvezami, ki jih je namočila v hladni studenčnici. Ležal je nekaj časa z zaprtimi očmi, slednjič pa jih je odprl, in ko se je Baša nad njim sklonila in ga začela izpraševati, kako mu je, je namesto odgovora prijel njeno roko in si jo pritisnil na svoje poblede ustnice.

Čez trenutek šele, kakor bi bil zbral misli in se zavedel, je odgovoril po malorusko:
»Oj, dobro, kakor že dolgo ni bilo.«

Na takem pohodu jim je minil ves dan. Sonce je slednjič pordelo in se ogromno prevailo na multansko stran. Dnjester se je začel svetiti kakor ognjen trak, od vzhoda pa, od Divjih poljan, je polagoma prihajal mrak.

Hreptov ni bil več prav daleč, toda konjem je bilo treba počitka, zato so za dlje časa obstali.

Ta in oni dragonce je začel peti ure, Lipki pa so stopili a konj, razprostrli po zemlji svoje kože in začeli kleče moliti, obrnjeni z obrazom proti vzhodu. Njihovi glasovi so se sedaj zviševali sedaj zopet zniževali; trenutno je donelo preko celih vrst »Alla, Alla!«, nato so zopet utihli, vstajali, obrnili roke navzgor in jih držali tik obraza, neprestano pobožno vzdihujče ponavljali »Lohizmen, ah, Lohizmen!« Sončni žarki so padali nanje vedno bolj rdeče, zavelo je od zadaj, hkrati pa je močno zašumelo med drevjem, kakor bi tudi to hotelo pred nočjo počastiti Njega, ki prižiga na temnem nebu tisoče migljajočih zvezd.

»romunsko.

»dnevne molitve duhovnikov v breviju, tukaj večerna molitev.

(Dalje.)

domači motorni in dve parni mlatilnici iz Murskega polja. Če ne dobimo v kratkem izdatnega dežja, potem bo pridelek koroze, krompirja in otave izredno slab. Pa tudi z ajdo, ki je poslednji up domačih in tujih čebelarjev, bo jako slabo. — Farno prošenje, šmarjetsko nedeljo, smo zaradi vročine obhajali bolj slabo, le Dekliški kroček in Fantovski odsek sta jo s kolesi mahnito popoldne v tretjo župnijo, mimo Sv. Marka preko Drave k Sv. Vidu pri Ptuj, kjer so se udeležili mladinskega dneva tamošnjega Fantovskega odseka.

Središče ob Dravi. Na praznik Vnebovzetja, 15. avgusta, priredi naše prosvetno društvo bogato tombolo na trgu pri kapeli. Začetek ob 3. popoldne. 10 prvovrstnih koles in še 10 drugih krasnih in dragocenih tombol ter več sto praktičnih in lepih dobikov bo razdeljeno med srečne udeležence. Tako velike in bogate tombole do sedaj v Središču še ni bilo, zato je umljivo, da je zanimanje zanj tako veliko. Tablice so samo po 2 din. Želeti je, da si občinstvo oskrbi tablice že v predprodaji, ker zaradi splošnega zanimanja ni gotovo, da jih šele na dan prireditve dobite. K mnogostevilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Topolišča. V nedeljo, dne 13. avgusta 1939, popoldne ob 2. priredi Udruženje za pomaganje siromašnih bolnikov v državnem zdravilišču Topolišča tombolo na travniku drž. zdravilišča Topolišča. Celoten dobiček te prireditve je namenjen za podporo siromašnim bolnikom. Vsi dobiki so vredni 11.000 din. Dalje je več lepih predmetov. Tablica stane samo 2 din. Po končani tomboli vrtna veselica. Igra godba na pihala »Zarja« iz Šoštanja.

Ormož. Podružnica SVD v Ormožu priredi v nedeljo, dne 20. avgusta t. l. poučni izlet sadjarjev v Slovenske gorice. Odhod iz Ormoža ob 7.23 z vlakom do Zerovnice. Od tu peš skozi Cerovec, kjer je ogled rojstne hiše Stanka Vraza in posestev grofa D'Avernassa. Preko Veličan gremo v krasni Jeruzalem, kjer bo v cerkvi maša ob 11. Po maši bo odmor in kosilo, katero naj vzamejo udeleženci s seboj. Popoldne se vrši ogled sadovnjakov in vinogradov g. Hintzeja iz Ptuja, lepega »Temnarja«, lasti Križniškega reda, in vinogradnih posestev tega reda pri Sv. Miklavžu. Od Sv. Miklavža odhod peš in z vozovi do večernega vlaka v Pavlovce. Izleta se udeležijo tudi okrajni kmetijski referenti iz Ptuja, ki bo med izletom predaval o posameznih panogah kmetijstva ter so vsi sadjarji vljudno vabljeni, da se tega izleta udeležijo. V primeru slabega vremena se vrši izlet eno nedeljo pozneje, to je dne 27. avgusta 1939.

Bizovik. Prosvet. gasilska četa Bizovik priredi 6. avgusta ob 4. popoldne v Bizoviku veliko javno tombolo v svrhu nabave gasilskega orodja. Občinstvu bo nudena prilika, da bo dobilo za 3 din motorno kolo, dvokolesa in druge razne lepe dobite. Tablice se dobijo pri gasilski četi in pri članih čete.

St. Jošt nad Vrhniko. Fantovski odsek in Dekliški kroček v St. Jakobu nad Vrhniko bosta priredila na Veliki Šmaran poldnevni tabor. Na sporedu je govor, proste in simbolne vaje ter orodna telovadba. Po končanem telovadnem nastopu bo prosta zabava ob sodelovanju godbe prosvetnega društva Dolenji Logatec. Vabimo vse člane in članice sosednjih odsekov in kročkov ter ostale prijatelje, da nas 15. avgusta obiščete v velikem številu. St. Jošt nad Vrhniko je lepa izletniška točka, zato bodo tudi prijatelji narave in čistega zraka prišli na svoj račun.

Sostro pri Ljubljani. Za 30-letnico svojega obstoja pripravila Prosvetno društvo velik prosvetni tabor, ki bo 20. avgusta 1939 v Sostrem. Pokroviteljstvo je prevzel g. ban dr. M. Natlačen. Popoldne ob 10 ev. maša na prostem, nato zborovanje in zabijanje žetljev v novo blagoslovljeni prapor. Popoldne ob 2 litanije, ob 3 telovadni nastop. Farani podpirajte delo svoje mladine! Posebno vabimo vse tiste, ki so sodelovali pri ustanovitvi Prosvetnega društva. Nedelja pred taborom bo posvečena duhovni obnovi vsega članstva. Zjutraj ob 6 ev. maša za vse umrle in žive člane Prosvetnega društva in skupno sv. obhajilo. Pridite res prav vsi k mizi Gospodovi, da se tako tudi duhovno pripravimo za svoj veliki praznik.

Podbrezje. 20. avgusta t. l. bo v Podbrezjah pri Podnartu velik tabor trziškega okrožja ob priliki 30-letnice Prosvetnega društva. Pokroviteljstvo je blagovolil prevzeti naš narodni voditelj dr. Anton Korošec. Prireditve bo poldnevna in ima tale spored: Ob 6 zjutraj v farni cerkvi sv. maša za umrle člane. Ob 13 zbiranje v spovednici vsi v cerkvi, v kateri bodo slovesne litanije, nato pa odhod na prireditveni prostor pod

Razstava slovenske obrti v Ljubljani

V dneh od 7. do 16. oktobra t. l. se bo v Ljubljani v prostorih velesejma vršila velika jubilejna razstava slovenske obrti, ki naj prikaže razvoj slovenskega obrta ob 20-letnici Jugoslavije in 10-letnici ustanovitve Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Razstava se bo vršila pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kneza namestnika Pavla. Razstava hoče pokazati kakovost slovenskih obrtniških izdelkov, njih prednosti pred industrijskimi, obenem pa tudi dokazati javnosti, česa je zmogel naš obrtnik, še posebej glede na to, da je uvoz podobnih izdelkov iz inozemstva nepotreben in celo škodljiv v našem narodnem gospodarstvu, če morejo mnogo do zdaj uvoženega blaga izdelati in ga celo že izdelujejo naši obrtniki boljše in ceneje.

Udeležba. Jubilejne razstave se more udeležiti vsak obrtnik iz Slovenije s predmeti lastne obrtniške proizvodnje, ki jih posebna ocenjevalna komisija pripusti na razstavo.

Razdelitev blagovnih skupin: 1. gradbena obrt; 2. oblačilna stroka in tapetništvo; 3. lesna in sorodne obrti, glasilaba; 4. kovinska obrt, elektrotehnika, poljedelski stroji; 5. umetna obrt, aranžerstvo; 6. keramika; 7. služenjski obrti; 8. galanterija; 9. živilska obrt; 10. grafična obrt, fotografija; 11. oddelek Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice za TOI; 12. obrtno šolstvo; 13. obrtna literatura. Razstavi oblačilne stroke bo priključena posebna prireditve modne revije, razstavi živilske obrti pa posebna kuhinjska razstava, ki v Ljubljani že dalje časa ni bila prirejena.

Ugodnosti. Vsi razstavljalci in obiskovalci razstave bodo deležni četrtinske voznine po železnici in znižane voznine po parnikih, skratka vseh ugodnosti, ki jih nudi tudi prireditev ljubljanskega velesejma. Za vse razstavno blago, ki se po razstavi vrne razstavljalcem, je dovoljena polovična voznina.

Značaj razstave. Ministrstvo za trgovino in industrijo je priznalo razstavo slovenske obrti kot uradno priznano razstavo v smislu § 94 Pravilnika za izvedbo zakona o zaščiti industrijske svojine in je s tem vsem predmetom industrijske svojine priznana zaščita na podlagi § 160 Zakona o zaščiti industrijske svojine.

Posiv vsemu slovenskemu obrtništvu. Ker se je približal čas, da se vsi prizadeti odločijo, če hočejo svoje predmete razstaviti na jubilejni razstavi, in ker se je temu pozivu odzvalo do zdaj že veliko število obrtništv, poziva razstavni odbor vse zamudnike, naj se nujno odločijo in tim prej prijavijo razstavnemu odboru. Vsem razstavljalcem so na razpolago strokovnjaki s tehničnimi nasveti glede izdelave razstavnih predmetov. Vsi zamudniki naj se nujno javijo z dopisnico, lahko pa tudi osebno razstavni pisarni, da prejmejo prijavnice in razstavni red. Pripomniti je, da je večina razstavnega prostora že oddana in je zato nujno potrebno, da se še ostali razstavljalci tim prej javijo. Vse informacije, podatke in obvestila poda na zahtevo takoj Razstavni odbor Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica 10, pritličje, levo, telefon št. 30-88.

Naše škodljive rastline

Pravi kislici, ki jo pozna vsak otrok, podobna je mala kislica, ki je marsikje hud plevel. Po zunanji obliki je povsem podobna pravi kislici, le da je manjša, saj doseže komaj 25 cm višine. V zemlji ima zelo močno, rjavkasto, precej razraslo korenino, iz katere poganjajo cele ruše pokončnih, ležalih, brazdstih stebel. Listi so špičasti ali kopjasti. Na dnu listne ploškeve štrli dve enaki krpi. Od tu dalje se list zožuje v pecelj.

Vrh stebra je latasto razcvetelo, cveti pa stoje v šopkih. Mala kislica raste posebno po peščenih tleh, ki jim s svojimi razrastlimi koreninami jemlje hrano. Ob času, ko plodiči dozore, je videti vse ozemlje, na katerem raste mala kislica, rdeče. V tleh, kjer raste kislica, je malo apnenca. Ker je mala kislica nadležen plevel, zato se ga je treba obraniti. Najboljša obramba je dobro gnojenje s hlevskim gnojem in apnenje tal. Nikakor pa ni dovolj preorati zemlje, na katerem se je razbobotila mala kislica.

Na pšeničnih, pa rodovitnih tleh, zlasti na obdelani zemlji in vlažnih njivah raste sorodnica prejše, ki se pa od nje razlikuje po listih, ki so nekoliko zverženi in kodrasti. Zaradi tega jo imenujemo kodrastolista kislica. Je veliko višja od zgoraj opisane; zraste do 1 m visoko. Korenina je precej debela, črnkasta, steblo pa brazdasto, spodaj vejnasto, zgoraj pa nosi le malo vej.

starodavnim Taborom. Tu bo zborovanje, nato pa telovadba članov, članic, mladcev in mladenk, nakar bo sledila prosta zabava s srečolovom itd. Prireditve naj bi bila velika manifestacija naše mladosti in našega dela ne le trziškega okrožja, ampak vse Gorenjske, zato že sedaj iskreno vabimo bratake gorenjskega društva, da ta dan prihitijo v Podbrezje v čim večjem številu!

Pristova pri Vojniku. Gradnja ceste Pristova—Sv. Tomaž—Dramlje se nadaljuje. Delavcev je nekoliko manj nego lani. Slušíjo se govorice, da se bo delo popolnoma ustavilo. Vsi delavci prosijo, naj bi se delo le nadaljevalo, ker je tudi vreme sedaj ugodno. Pomisliti moramo, koliko je siromašnih delavcev z družino, ki so potrebni zaslužka. O njih pa, ki znosijo svoje zaslužene denarje v gostilne več, kakor je potrebno, ne omenjam. Časi, v katerih živimo, so zelo resni. Zato je potrebno, da se tudi tako ravnamo. Prepričani pa smo, da se bo za naše delavce zavzel tudi gosp. podpredsednik Mihelič, kakor je lani obljubil, da se cesta nadaljuje in da delavci ostanejo pri delu.

Živina se te rastline ogiblje. Ker se često silno razmnoži in zatira ostalo rastje, zato je skrb umnega kmetovalca, odpraviti jo z njiv. Najuspešnejši način, kako se odkrižati tega sitnega plevela, je oranje. Ko si njivo, na kateri je rasla kodrastolista kislica preoral, skrbno poberi vsa izorana stebila in korenine ter jih zažgi.

Ze zgoraj sem omenil, da navadno kislico ali kisavec, pa tudi azdovec, kot jo ponekod imenujejo, vsak otrok pozna. Baš zaradi tega je ne bom opisoval. Ime imajo kislice od tod, ker so kislastega okusa. Ta pribaja od deteljine kisline, ki jo vsebuje predvsem v korenini in semenu.

Navadna kislica raste po rodovitnih, nekoliko vlažnih travnikih. Kjer se nahaja, je dobra zemlja, slabe se ogiblje. Ko dozori, postane steblo rdeče. Kjer je je veliko, izgleda ves travnik rdeč.

V zdravilstvu pa uporabljajo baš zaradi deteljine kisline, ki jo kislica vsebuje, imenovano rastlino (tudi malo kislico) kot sredstvo, ki zbija tek, čisti kri, pospešuje prebavo. Zlasti župnik Kneipp je hvalil kislico kot o zdravilu, ki pospešuje izločanje seča. Ker pa je deteljina kislina prav za prav škodljiva in kvarna prebavilom, je treba biti pri uporabi kislice v zdravilstvu ali pri uživanju sploh zelo previden. Dokazane so zastrupitve. Seveda mora biti količina zaužite rastline precejšnja. Posebno ljudje, ki bolehalo na ledvicah, naj se ogibljejo jedi, pripravljenih iz kislice, kakor tudi rabarbare, ki je sorodnica opisane rastline in tudi vsebuje deteljino kislinu.

Vojnik pri Celju. Premovanje ozir. razstava plemenske živine Zivinarejskega selekcijskega društva v Vojniku se bo vršila letošnjo jesen. To bo tretje premovanje, kar obstoja Zivinarejsko društvo v Vojniku. Banska uprava, okr. kmetijski odbor, kakor tudi posamezne občinske uprave so obljubile že precejšnje denarne podpore. Premovanje se bo vršilo na sejmišču v Vojniku 23. septembra.

Male Dole pri Vojniku. Kdaj bomo pač dočkali našo novo cesto? Je pač vse le »glas vpjočega v puščavici. Letos bi pač že bil čas, da pride tudi dejansko do tega, da se cesta prične graditi. Gotovo dejstvo je, da je zelo potrebna nova cesta. Kaj bo v tem oziru storila tudi občinska uprava? — Vsi, ki so namenjeni, da naročijo naše časopise, naj se oglasijo pri zastopniku. Povsod naročajo katoliške časopise, ki morajo biti v vsaki dobri kršćanski hiši. — Vsi predniki so zaupali vodstvu naših voditeljev. Brez dvoma je, da bodo tudi mladi vztrajno se držali svetih načel naše vere in odločne narodne zavesti.

Ne v zaton, v življenje!

Uvodne besede v krasni »Spominski zbornik Slovenijec«, ki je izšel te dni, je napisal naš voditelj dr. Anton Korošec. V njem pravi o Slovencih in njihovi bodočnosti med drugim tole:

»Če vzamemo v roke zgodovino in breme, kako so v njej izginjali narodi z visoko omiko in veliko politično močjo, se nehote vprašamo, ali ne bo morda taka usoda nekoč doletela tudi naš slovenski narod. Ali ne bo morebiti čez nekaj stoletij zgodovinar pisal o slovenskem narodu, kako se je pojavil v začetku srednjega veka kot najzahodnejši rod južnih Slovanov, živel in razvil svojo kulturo, nato pa ugasnil in utonil v morju sosednih narodov?

Da, prav ta, kakor njihov, bi bil naš konec, če bi hodili po stopinjah teh narodov. Kajti če pogledamo od bliže, vidimo, da so propadali po svoji krivdi, ker jim je zmanjkalo narodnih, нравstvenih in socialnih temeljev...

O Slovencih tega nihče ne more trditi.

Naselili smo se na križišču potov, ki vodijo od severa na jug, od vzhoda na zahod in smo se znašli, najmanjši med slovanskimi narodi na točki, kjer se stikajo tri velika evropska plemena. Izgubili smo kmalu svojo politično samostojnost, menjali gospodarje in gledali borbe tujerodnih pobočnikov za našo zemljo. Če bi nam bilo usojeno, da izginemo, bi se bilo to že zdavnaj zgodilo.

Toda vse je minilo, narod, v temeljih zdrav, pa je ostal, vztrajal in se kalil ob naporih tujih sil, ki so si postavile cilj, da uničijo vse, kar je slovenskega. V teh borbah je politično dozorel in zmagal.

Naše osvobodjenje ni bilo slučajno, čeprav nam je svoboda vzklikala drugače kakor drugim narodom...

Slovenski možje, slovenski narodni voditelji so nas pripravili na velike dni, ko je konec svetovne vojne prinesel s seboj prelom tisočletne zgodovine.

Ko je prišel ta čas, smo Slovenci s svojo izgrajeno narodno organizacijo in s svojo omiko, ki ni zaostajala za kulturno stopnjo naših sosedov, predstavljali narodno enoto, ki je jasno gledala svojo bodočnost in bila sposobna odločiti sama o svoji usodi.

V svobodni jugoslovanski državi smo svojo politično zrelost v dvajsetih letih zadosti pokazali.

Slovenski narod pa je tudi še danes v svoji нравstveni osnovi zdrav in krepak. Ni dostopen za prevratne misli, sprejema jih šele, ko se je njihova pravilnost že dokazala. Čvrsto zasidranemu v нравstvenostnih načelih so mu sveta načela pravičnosti, poštenja in spoštovanja zapovedi, božjih in človeških...

Tudi v socialnem in gospodarskem pogledu se nam ni bati za obstoj. Slovenci smo narod dela. Nismo vajeni živeti od kapitalov...

Brez pretresljajev, skozi katere so morali drugi narodi, sledimo Slovenci času in napredku.

Mirno in z dobrogledanjem zremo zato v bodočnost. Če smo se vzdržali skozi stoletja brez lastne države, nam bo to toliko lažje v Jugoslaviji, kjer smo svojo usodo povezali s srbskim in hrvatskim narodom. Če so se nam neprijazne sile podvojile, smo mi svoje podeseterili.

Pot našega naroda se šele začne. Ne v zaton, temveč v življenje, z vero v Boga in v samega sebe!

Pšenice za izvoz letos ne bo

Belgrajsko »Vreme« je prineslo članek inž. E. V. Schulzeja o uspehih letošnje žetve pšenice v naši državi. Iz tega članka posnemamo:

Po dosedanjih ugotovitvah je kakovost letošnje pšenice pod lansko. Hektoliterska teža pšenice znaša med 72 in 79 kg. Samo v izjemnih primerih bo imela pšenica v Bački in nekaterih delih Srema do 82 kg. Na splošno se sme ugotoviti, da se je povprečna kakovost jugoslovanske pšenice zaradi sejanja res prvovrstne pšenice popravila. Upoštevač jo uspehe žetve v vsej državi, pridemo na podlagi opreznih cenitev do zaključka, da je bila letošnja žetev za okrog 18% manjša kot pa lansko leto. Lansko leto je proizvodnja pšenice znašala 30.299.000 stotov, kar je dalo 14 stotov na hektar. Letos pa bomo v najboljšem primeru imeli 11.75 stota po hektarju. S pšenico zasejana površina je letos znašala okrog 2.2 milijona ha. Zaradi raznih škod, tako po toči, po poplavih in drugih, je do žetve prišlo na površini od okrog 2.11 milijona ha. Pri zgoraj navedenem prinosu 11.75 stota na ha, bi torej celokupna letošnja proizvodnja pšenice znašala 24.8 milij. stotov. Domača uporaba pšenice za kruh znaša 97 kg na prebivalca. Potrebo po pšenici za kruh moramo ceniti na 15 milij. stotov. Ako k tej množini prištejemo še 6 milij. stotov, ki jih tudi potrebujemo za kruh, v kolikor se upo-

raba koruze nadomesti s pšenico, potem pridemo do 21 milij. stotov, ki jih potrebujemo za preživljanje našega prebivalstva s kruhom. Za seme pa potrebujemo 4 milij. stotov pšenice, to je 1.9 stotov na ha. Tako znaša celokupna potreba naše države 25 milij. stotov, zaradi česar nam za izvoz ne bo preostajalo ničesar. Lansko leto smo izvozili 14.261 vagonov pšenice. Zaloge pšenice in moke po mlinih cenijo na 15.000 vagonov. Če ta cenitev drži, kar pa še ni gotovo, bi to bila množina, ki jo je naša država naznačila kot zalogo. Iz letošnje pšenice ne bomo mogli ustvarjati zalog, prav tako tudi ne bomo mogli pšenice izvažati. Zanimivo je, da so ob lanskoletni žetvi napovedovali, da bomo mogli izvoziti 40—50.000 vagonov pšenice. Pokazalo pa se je, da vsa taka prerokovanja ostala pač prerokovanja.

Najhujši mrz, ki ga prenese življenje. 273 stopinj pod ničlo je temperatura, ob kateri umre brezpogojno vsako življenje, ker prenehajo delovati molekuli, to so mala bitja, ki sestavljajo vsako živo telo. V prostoru s to toploto, pravzaprav mrzom učinkuje n. pr. ledena sveča kakor žareče železo, ki ga vrže v hladno vodo, baker in avinec postane trda kakor jeklo. So male živalice, ki otrpejo pri temperaturi 268 stopinj pod ničlo, a ogrete spet ožive. Tudi bakterije in glivice pšeni prenesejo temperaturo 200 do 250 stopinj brez škode. Mesečni in breze vzhodne Sibirije vztrajajo v temperaturi do 50 stopinj pod ničlo.

Par besed z Velike planine

(Za obletnico.)

Ravno ob sklepu kongresa Kristusa Kralja je preteklo eno leto, odkar je bila na Veliki planini postavljena in blagoslovljena skromna lesena kapelica, posvečena Mariji Snežni. Danes, po letu dni smemo oznaniti vsemu svetu, da je bila ta kapelica, čeprav je med najmlajšimi že davno krvave potrebna in nikakšen luksuz, kakor so si nekateri domnevali. Pastirji naše in drugih župnij, ki za časa pašne sezone ondi čuvajo svojo živino, so sedaj po naklonjenosti gg. duhovnikov Aljaževge kluba vsako nedeljo pri maši. Njim se pridruži tudi vsako nedeljo precejšnje število vernih turistov. Pohvalno naj omenim, da je ondi doma tudi kar dostojno ljudsko petje. Pastirji radi zapojejo, pametni turisti jim pa tudi radi pomagajo.

Morebiti bo mnogim všeč, če jim povem, da je v nedeljo, dne 23. julija, opravil za pastirje vseh naših planin, Velike, Male in Gojske planine, Dola in Konjščice sv. mašo novomašnik g. Melhior Golob, tukajšnji rojak iz mekinjske župnije, svojčas velik pastir med našimi pastirji. Zato se je kar spodobilo, da je tudi sedaj, kot bodoči dušni pastir pobitel med svoje nekdanje pastirske tovariše in jim oznanjeval in zanje daroval Kristusu v najsvetejši daritvi.

Namenili smo se po svojih močeh tudi obhajati obletnico blagoslovitve in sicer po opravljem kongresa Kristusa Kralja. V soboto, dne 5. avgusta, na praznik Marije Snežne bo v kapelici ob devetih pastirskih mašah s kratkim nagovorom. V nedeljo, dne 6. avgusta bo pa po navadi maša ob devetih, tudi če bo le mogoče s pravnim nagovorom in — kajpada — z ljudskim petjem, ki se je na planini že kar udomačilo.

Pismo iz Pittsburgha

Naši marljivi voditelji so priredili dne 8. julija slovenski dan v Pittsburghu. Slovenci dan je pokazal, da se mi Slovenci v Ameriki ne ustrašimo truda in žrtve, kadar gre za to, da se pokažemo, da še živimo. Dopoldansko prireditev je motila nevihta. Popoldne se je pa nebo zjasnilo in velika množica tukajšnjih Slovencev je prišla na prireditev in poslušala govornike. Žal, da je tudi popoldansko prireditev motil dež. Pretekli mesec je k nam prišlo slovensko pevsko društvo iz Clevelanda in v Pittsburghu napravilo lep koncert. Čez 200 fantov in deklet je nastopilo pri koncertu, ki so nam zapeli čez 30 slovenskih pesmi pod izvrstnim vodstvom pevovodje Luisa Šeme. — Dne 25. maja je umrl bivši župnik slovenske cerkve John Mertelj. Pokojnik je bil rojen v Dvorjah pri Cerkljah leta 1876. Studiral je v Celovcu in v Ljubljani, teološke študije je pa napravil v Ameriki in bil leta 1900 posvečen v mašnika. Služboval je v pittsburski škofiji in po nekaj letih je prevzel slovensko župnijo in bil tu župnik celih 23 let. Bog mu bodi plačnik za vse, kar je dobrega storil za ameriške Slovence. — Nadalje sta umrla Franc Frankovič in Sumič, doma iz Bele Krajine. — V Clevelandu je legel v grob urednik Luis Pirca. Rojen je bil v Vavli vasi na Dolenjskem leta 1888. Zaposlen je bil dolgo vrsto let kot sodnik in urednik pri raznih ameriških slovenskih listih. Clevelandski Slovenci bomo nadarjenega Pirca zelo pogrešali. Blag mu spomin!

Egiptovske piramide in moderni računi. Dva ameriška gradbenika sta izračunala stroške za zgradbo največje piramide v Egiptu. Številke presenetijo in se zdijo neverjetne. Samo gradbeni material bi stal po teh računih 160 milijonov dolarjev, to je okroglo 800 milijonov naših šilingov. Za zgradbo bi delavci potrebovali 20.000 dni, če bi jih bilo vsak dan zaposlenih 10.000. Plače bi znesle — če računamo dolar za dan — 2 milijona dolarjev. Pri vsem tem bi se vršilo delo po najmodernejših metodah in z najmodernejšimi stroji. Piramida, ki bi bila zgrajena iz železnega betona, bi stala komaj desetino navedenih stroškov. Po teh računih si lahko predstavljamo, koliko delavcev in koliko časa je bilo treba za zgradbo teh več tisočletnih spomenikov na egiptovski zemlji.

Kmetije!

Vaša stanovska organizacija je
Kmečka zveza!

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5.—. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo posloj oziroma obrtniki pomočnikov ali valencev in naravnih.

Priljubljenost za male oglase se plačuje naprej.

Hlapca

starejšega ali mlajšega, sprejemem. Kuzovar, Dolnice 1, St. Vid nad Ljubljano.

Meške oblike

perle in vasa oblačila po priznani nizki ceni si nabavite pri Preskerju, Sv. Petra cesta 34, Ljubljana.

Vsaki osebi - družini

nudimo stalen zaslužek doma. - Plače: ALOS, Maribor.

Posestvo

okolica Trebnje, z vsem premičninami, živino, žito, 26 johov zemlje ali manj, prodam za 85.000 din ali oddam v najem. — Nastav v upravi »Domoljuba« pod št. 12408.

Halo! — Pozor!

Pojedinci, trgovci, mlinarji in peki, pri nabavi novih mlinov na svetovno znano znamko original Irua, ki je edini, da Vas zadovolji. Bogoljub Hartlieb, gener. zastopstvo Irua mlinov, Podkoren 1, p. Krasnja gora. — Sprejemajo se aglini in posetni zastopniki.

Kovaškega vajenca

z okirbo sprejemem takoj. — Pokorn Janez, sekirni kovač, Skofja Loka.

Mesarskega vajenca

iskem za takoj, Ivan Dremelj, mesar, Lavrica pri Ljubljani.

Thomasova žlindra

se dobi pri Kmetijski družbi, Ljubljana.

Gepej

dobro ohranjen, napredni, Dobrunje 23 pri Ljubljani.

Učenca

za mlinarsko obrt, prištega, iskem. Simeonova 2 v MRL, 12222.

Mlado žive srnice

kupim. Ponudbe na dr. Janke Hafner, Ljubljana, Resljeva c. 4.

Gepej

prodam. Babnik, Osnovna 1, Dobrunje pri Ljubljani.

Delavca

močnega in poketnega, za prekanje in, oja sprejme Trampuk, Golobova št. 11, Medvođe.

Prodaj

počni čevlarsko orodje, šivalni stroj, 78 parov skoraj novih kopit. — Jože Rudolf, Koštake št. 2, Sv. Vid, p. Begunje pri Cerkljici.

Dekle

močno in zdravo za hišna in vrtna dela sprejme I. Rant, Dev. M. v Polju.

Gepej

prodam. Kušar, Sent Pavel št. 3, Dobrunje.

Dekle

vajeno vseh kmetijskih del, se sprejme Ljubljana, Vodnikova 58.

Usnje

domačega izdelka nudi najugodnejše obrtnikom in kmetovalcem Lavrič, usnjarna, št. Vid pri Stični.

Ujet kralj. Neki pariški trgovec je dočel neprijetno zgodbo. Seveda vrže alabo na njegova poštenje in vestnost, a vendar je zanimiva in morebiti tudi kmetijska kot evanđelje. Trgovec je potoval z vlakom v Švicu in se spustil v trgovce z nekim sopotnikom poslovne znanosti. Tarnale sta o slabih časih, davkih in izgubah. Napolnjen je napel nemaher vrata in zašepetal trgovcu: »Čulite, imam za vas supero kupčino! Pogledajte to imam v letnici

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče.

Vsak kmetovalec si lahko hitro in s malimi stroški zredi svoje prašiče. Zadržuje se 3 teden na 1 prašiču ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 8 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. — Mnogo zahtevalnih pisem.

Moštrova esenca Mostin

Z nabo umetne esence Mostin si lahko vsakdo s malimi stroški pripravi izborna, obstoje in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekla za 150 litrov din 20.—, po pošti din 35.—, 2 steklenici po pošti din 65.—, 3 steklenice po pošti din 75.—. Pranje pravi Redin, in Mostin se dobi samo s gorjo sliko.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Zidovska ul. 1.

500 bankovcev po en tisoč frankov, narodno blago! Ali razumete? Saj jih ne bo nihče ločil od pravih. A jaz nimam časa. Dal bi vam jih za eno četrtino vrednosti. Trgovci se je ogledal blago, se prepiral o izvrstni kakovosti in z veseljem plačal 125 tisoč frankov. Na prihodnji postaji se je nemaher vnujno posloval. Pol ure pozneje sta prišla sprednik in strahotnik: »V vozu je bila pozabljena letnica s 500 tisoč franki, številke bankovcev so za-

ostanki in druge cenene blago, ki ga potrebujete delavci in kmeti za vsakdanje potrebe, dobiče v Ljubljani, Sv. Petra ulici 23 v Gorčarjevi trgovini za cenene blago to je za voze v bližini Zvezskega mostu. Pazite na napis: Ostanki in cenene oblačilne blago.

Ravnarke je dospel večja množina ostankov dragega blaga od din 5.— naprej, flanel-rubne od din 30.—, deke od din 28.— naprej; konjski koni in kovrni itd.

beležene. Tu je brzopletka. Kaj je hotel trgovec. Če bi skušal obdržati denar, bi moral priznati, da ga je plačal. Zato je bil rajši tiho in izročil letnico. Bankovci, ki jih je poceni kupil, so bil namreč pravi in zato jih res ne bi nihče ločil itd.

GONILNE JERMEJE, ŽAGE ter vse

MLINSKE POTREBITVE

dobite pri

BRCAR & Co, Ljubljana

Kolodvorska 25.

Ribi postavili spomenik. V Littoriji, v mestu, ki ga je pred nekaj leti Mussolini ustanovil, so ribi postavili spomenik. Riba se imenuje gambusia in so jo bili semkaj pripeljali iz Južne Amerike zaradi pokončavanja muhe, ki prenaša malarijo po močvirnatih krajih. Riba je imela zares velikanske uspehe. Uničila je takšne množine ličink te muhe, da ondi že skoraj ni nobene malarije več. — Riba gambusia je dolga dva centimetra, a na spomeniku je stokrat povečana, torej v velikosti 2 metrov.

Dobavljam po zelo ugodnih cenah:

Univerzalne „TURFAN“ mline

za mletje vseh vrst žita v moko, zdrob, ješprenji in kašo. Schlüter diesel in bencin motorje, Conz elektromotorje in najnovejše Standard posnemalnike.

Glavno zastopstvo: Tomažin Ivo, Ljubljana

Gospodarska 13/118 (Poštni predal 86)

Pri trdki:

„Proteza“

Verovšek & Ko.

Ljubljana

Mrežov trg št. 10

Tramvajsko in avto

buse postaja naproti Vestnice doma dobiše najcenejše in najboljše ortopedične in bandažijske izdelke kot: umetne roke, umetne noge, ortopedične stelnike, oporne aparate, ravnodržalce, vložke za ploske noge, klinke in trebuhne pasove, otroške popkove bandaže iz gume, popkove bandaže za odrasle, suspensorije, gumi-nogavice, gumijaste varovalke za kolena in členke, povoje, vate, gaze, brizge, vsakovrstne terapevtske pripomočke in higienske predmete.

Lastne delavnice. — Za dame damska postrežba.

Sooč karijer V nemškem mestu Hannover so jo mestni očetje pogruntali. Nmo vedeli kam i obilnim anegom, ki ga jim je pošiljalo nebo v letošnji zimi dan za dnevom. Naročili so posebno topilnico, katero vozijo po ulicah. Posebne priprave pomelejo na ulicah ležanje snežne kupe za

Spomenike

iz starega pokopališča St. Krištofa (ter nove spomenike) po nizki ceni dobiše dokler traja razloga pri kamnoseku KURŠVAR FRANKO pokopališča St. Kriš, Ljubljana.

večji kup in jih neto dvignejo v nekakšni liak, kjer se mnog ob veliki vročini takoj stopi. — V Franciji so pred leti uvedli valjare, v katerih notranjosti so lahko kurili. Vroči valjari so stopili pod seboj vas aneg. Čim pa je pretisnil mrat, se je snežna voda spremenila v poleidno, ki je bila seveda še nevarnejša. Če se bo novi poskus v Hannoveru posrečil, boda nedvomno aneg kurili tudi po drugih mestih.

MEINELL-HEROLD

V boj za naše časopisje!

Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega sadjevca naredite v Jablinom iz drogerije Ivan Kanc, Ljubljana. Nebotičnik Zavoj Din 20.—, poštnina posebej.

Črni gaber kupim

za takoj ali za posek pazimi. Plačilo takoj, tudi pred posekom. Ponudbe je potrebno poslati takoj na upravo »Domoljuba« pod številko 10392

V vsako hišo Domoljuba

»Domoljuba« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopline in splošne sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnika, inšerate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se saračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 46-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Petjak. — Urednik: Jože Kosiček. — Za Jugoslavansko tiskarno: Jože Kramarč.